

Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop. — Brassai-utca 10.

Az Uj Kelet telefonjai

V. évfolyam, 130. szám

UJ KELET

ESZÉD-POLITIKAI NAPILAP

Cluj (Kolozsvár) 5682. Szivan 22.

1922. június 18. Vasárnap

Herzl küldetése

A Jüdischer Verlag most rendezte... A Jüdischer Verlag most rendezte...

virágot és liberálismust és azokat... virágot és liberálismust és azokat...

nyire megörzött és regenerálható ereje... nyire megörzött és regenerálható ereje...

való csatlakozásban látják. Ausztria... való csatlakozásban látják. Ausztria...

Bécs új éhségzavar-gás előtt

Bécs, június 17. A rettenetes kri-... Bécs, június 17. A rettenetes kri-

Franciaország csak nézőnek ment Hágába

Litvinov és Rakovszky vezeti a szovjetdelegációt

London, június 17. A Reuter értesülése... London, június 17. A Reuter értesülése...

A nyilvánosság kizárásával

Hágából jelentik: Karnbeck hollan-... Hágából jelentik: Karnbeck hollan-

A németek nem bíznak Hágában

Berlin, június 17. A német sajtó... Berlin, június 17. A német sajtó...

A nézők

Páris, június 17. A Havas ügy-... Páris, június 17. A Havas ügy-

Oroszország visszaadja az idegenek magántulajdonát

Hága, június 17. A konferencia... Hága, június 17. A konferencia...

Az elzalogosított gobelinek

London, június 17. Wedgewood... London, június 17. Wedgewood...

A csehok 500 millió kölcsöne

Prága, június 17. A képviselőház... Prága, június 17. A képviselőház...

Az új jegybank

Bécs, június 17. Az osztrák jegy-... Bécs, június 17. Az osztrák jegy-

Az osztrák csatlakozás

Berlin, június 16. Bauer Ottó, osz-... Berlin, június 16. Bauer Ottó, osz-

Stalin, Kamenev és Rikov triumvirátusa Moszkvában

Berlin, június 16. Moszkvai hírek... Berlin, június 16. Moszkvai hírek...

Vertical text on the left margin containing various notices and advertisements.

sáról szóló hírt, amelynek összetétele heves pártarcokra vall. Bucharin, Trockij és Zinovjev extrém magatartásuk miatt nem jutottak be a triumvirátusba, amelynek tagjai: Stalin, Kamenev és Rikov. Előbbi ép oly szenvedélyes természet, akár Lenin, utóbbi kettő a jobbfelől való orientációnak híve. Miután Bucharin és Zinovjev folytatják a harcot a jobboldal ellen, a kommunisták kettészakadása elkerülhetetlennek látszik. A Berlinben tartózkodó orosz szocialisták a bolsevista rendszer közeli összeomlására számítanak.

Karnbeck a konferencia elnöke

Hága, június 17. Karnbeck holland külügyminiszter megnyitotta beszéde után Grsame angol delegátus javaslatára Karnbecket megválasztották a konferencia elnökévé. Az orosz delegáció, melynek tagjai Litvinov, Rakovszky és Kraaszin, hétfőn ideérkeztek. A magyar delegáció Tahy volt prágai követ vezetésével ideérkezett. Washingtoni jelentés szerint Amerika nem vesz részt a konferencián.

Lloyd George levele

London, június 17. A verduni emlékünnepeken felolvasták Lloyd George levelet, amelyben a miniszterelnök kifejti, hogy minden gondolkodó angol és francia ember át van hatva a francia-angol egység tudatától és megbecsülhetetlen azok műve, akik egyenlenséget akarnak kelteni közöttük.

A nagykarolyi iszur

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Egy rossz hírű kolozsvári, ugynevezett felekezeti laposka, amely egyébként az ortodoxia hivatalos lapjának szereti magát kijátszani, nemrég otrombán megtámadta a nagykarolyi régi ortodox hitközséget. A támadásra Schönfeld Lázár főrabbi a sajtótörvényre hivatkozva nyilatkozatot küldött be az említett igazmondó vállalatnak, amelyet a biztonság kedvéért hozzánk is eljuttattott.

A szenzációs nyilatkozatot, amely mélyen bevilágít néhány hatalmát feltűrdélyi rabbi sötét mesterkedésébe, szösz szerint itt közöljük:

Nyilatkozat.

Lapja június 2-iki számában „Iszur a nagykarolyi ártodoxok ellen” cím alatt megjelent közlemény egyetlen állítása sem felel meg a tényeknek. Nem igaz, hogy „a magyarországi zsidó lapokban olvassuk, hogy hasztalanul keresünk ortodox metszőket, dajanimokat”. Ezt egyetlen zsidó lap sem írta. Ellenben igaz, hogy az ország minden részéből érkeztek nagyszámu pályázatok úgy a dajani, mint a metszői állásokra. Az állások a napokban már be is töltettek. Rabbivá megválasztottuk Friedmann Bernátot, a királydarócói ort. hitközség főrabbját, aki állását már el is foglalta. Kántor-metszőnek: a kiskunfélegyházi ort. hitközség metszőjét, aki szintén elfoglalta már állását.

Nem igaz, hogy ötvenkét erdélyi ortodox főrabbi vallási tilalom alá helyezte hitközségünket. Ellenben igaz, hogy negyvenkét főrabbi aláírt egy nyilatkozatot, melyben Nagykaroly meg sem említették, de amelyben kimondatik, hogy ortodox átalakuláshoz a névcsere egyedül nem elegendő, kell hozzá még az ortodox központi szűkebb bizottságának hozzájárulása is. Ezen Brach főrabbi ur által kiforszírozott nyilatkozatot Transylvánia husz tekintélyes főrabbjai, köztük az ország legtekintélyesebbjei nem írták alá, mivel látták, hogy bizonyos tendencia rejlik mögötte. A negyvenkét főrabbi között vannak, akik tagadják aláírásukat és olyanok is, akik csak feltételesen adták oda nevüket, amely körülményt azonban Brach főrabbi ur jónak látta elhallgatni. Ez az ugynevezett iszur különben sem vonatkozhatik hitközségünkre, mivel átalakulásunknak megjelölését megelőzte és visszaható ereje nem lehet, amit a legfényesebben bizonyít az a tény is, hogy az ugynevezett iszur egyik aláírója, a fentemlített királydarócói főrabbi ur, aláírása dacára

pályázott az itteni másodrabbi állásra, aki azt nagy jámborságánál és tudásánál fogva el is nyerte.

Meg kell még állapítanom azt is, hogy Brach főrabbi ur tendenciósusan más szövegű iszurnyomatott a főrabbi urak aláírása fölé, mint amilyent azok tényleg aláírtak. Az eredeti szöveg birtokomban van. Hogy ez mit jelent, fölösleges fejtegetnem.

Ami még a vonatkozó közlemény ama állítását illeti, hogy a gabella szaporítása érdekében történt volna meg az átalakulásunk, legyen szabad kijelentem, hogy az csak rosszakaratu emberek rágalmaszása. Mélyebben fekvő vallási okok késztettek engem hosszú évekket ezelőtt, hogy az átalakulási mozgalmat megindítsam. Kértem azonban Önöket odaát, nem merült fel Önökben az a gyanu, vajjon nem-e gabellajövedelem — szerintem indokolatlan féltése — a magyarázata annak a természetellenes és minden logikus gondolkodás kicsufolását jelentő tul heves ellenzésnek a testvérhitközség vezetői részéről a régi hitközség ortodox átalakulásával szemben? Nem lehetetlen... Sokan azt vélik, hogy igen...

Hogy mennyiben igaz a közleménynek a „nagykarolyi példára” való hivatkozása, mely szerint azok minden

további nélkül nevezték ki magukat ortodox hitközségnek. Legyen szabad utalnom arra, hogy a hitközség nem csak azzal hozott áldozatot, hogy az átalakulás alkalmából egy új rabbi állást kreált és arra a fentemlített királydarócói ortodox főrabbi urat megválasztotta, de azzal is, hogy két eddigi metszőjének működését beszünteti és az ezzel járó anyagi kérdések rendezése három ortodox rabbiból álló választott bíróság végleges döntésére van bízva és azon bíróság összeállítását Grünwald, szatmári ortodox főrabbi ur volt szives vállalni.

Egy hitközségről, melynek intézményei mindenben olyanok, mint minden más ortodox hitközségben és melynek tagjai szombaton üzleteiket zárva tartják és amely átalakulása érdekében óriási anyagi áldozatokat hoz, azt állítani, hogy minden további nélkül nevezik ki magát ortodoxnak, — merem állítani — lelkiismeretlenség és súlyos vallási visszaélés.

Ez az igazság. Minden más állítás mende-mondán, téves információ vagy rosszakaratu beállítás alapul.

Carai-Mare (Nagykaroly), 1922 június 18.

SCHÖNFELD LÁZÁR,
az ort. régi hitk. főrabjja.

Módosítják a erdélyi agrárreformot

A parlamentben csak Take Jonescuék képviselik az ellenzékét. A hadügyminiszter lemondott?

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

A hétfőn megnyitott rendkívüli parlamenti ülészek az eddigi tervek és a minisztertanács legutolsó határozata szerint kizárólag a kincstári bonok konvertálására vonatkozó egyezmény ratifikálását szavazta volna meg és az utolsó ülésen a miniszterelnök tartotta volna meg külpolitikai beszámolóját. Bukaresti táviratok azonban ma azt a hírt közlik, hogy

a kormány a rendkívüli ülészekon módosítani fogja az erdélyi agrárreformot és első sorban a reform finanszírozására vonatkozó rendelkezéseket.

A hír az erdélyi politikusok körében nagy megdöbbenést keltett, mert tudják, hogy az erdélyi földreform módosítása annak az elkecserevésnek eredménye, amely a kormányban és liberális pártban urrá lett a nemzeti párttal való megegyezés teljes reménytelensége miatt. A nemzeti párt körében kijelentették, hogy a kormány elhatározása Vintila Bratianu széleskörű csoportjának műve és nem más, mint újabb politikai manőver a nemzeti párt ellen.

Tudni kell ugyanis, hogy a földreformot Averescu kormányja szavaztatta meg a néppárti parlamenttel és a reform erdélyi finanszírozására a törvény külön szerződést próbál a kormány és a kolozsvári Banca Agrara között.

Averescu részéről ez a szerződés eszköz volt a nemzeti párttal annak idején folytatott egyezkedési tárgyalásokhoz és jelentős kedvezményt jelentett Erdély részére. A megegyezés Averescu tábornok és a nemzeti párt között nem jött létre, de a Agrár-bank koncesszióját a törvényben biztosították.

A liberális kormány eljövetelekor Bratianuék vállalták a Banca Agrarával kötött egyezményt, hiszen a liberálisok törekvése az uralom átvétele óta is csak oda irányult, hogy az erdélyi politikusok, de főleg a választások előtt a szavazók jóakarátát megnyerjék. Változtak azonban a viszonyok: a választás meghozta a többséget, Maniuék pedig nemcsak véglegesen visszautasították a kormány legutolsó ajánlatát is, de meg-

egyeztek a parasztpárttal, amivel végérvényesen a baloldali ellenzéki politika mellé kötötték le pártjukat. Ezek után

A kormány elhatározta, hogy likvidálja az állam és a kolozsvári Banca Agrara között megkötött szerződést és a földreform erdélyi finanszírozását fenntartja az állam részére, amint az a többi csatolt területeken is történik.

Az „Aurora” értesülése szerint az utolsó hetekben a kolozsvári Agrár-bank vezérigazgatója többször folytatott tárgyalásokat Vintila Bratianu pénzügyminiszterrel, aki azonban soha nem nyilatkozott határozottan és a szerződés likvidálásának Damokles-kardját mindenkor kezében tartotta. Az utolsó napok politikai eseményei aztán végleges elhatározásra bírták a pénzügyminisztert és hétfőn néhány napra összeülő rendkívüli ülészek felszámolja a szerződést.

Kik vesznek részt a rendkívüli ülészekon

A liberális párt körében még az utolsó napon is remélték, hogy a rendkívüli ülészekon a miniszterelnök külpolitikai expozéjára és a két és fél millió font sterlingre vonatkozó szerződés ratifikálására való tekintettel a nemzeti párt és parasztpárt megjelenjen az ülészeken. Nem így lett. A két párt Kolozsváron azt is elhatározta, hogy a rendkívüli ülészekon semmilyen körülmények között sem vesz részt. Ugyancsak távolmarad a parlamenttől Averescu pártja is. Az ellenzékiek részéről mindössze 3-4 takista fogja meghallgatni a miniszterelnököt, de Jorga Miklós is csak két párthíve által képviselteti magát, mert ő maga ezútszerint Párisban tartózkodik.

Mardarescu lemondott?

Bukaresti távirat azt is hírül adja, hogy Mardarescu tábornok hadügyminiszter a miniszterelnöknek írásban benyújtotta lemondását. A lemondás oka állítólag az a nézeteltérés, amely a kormányban a Bulgáriának küldött szóbeli demars körül támadt. A hírt hivatalos helyről nem erősítették meg, de nem is cáfolták.

A pokróc

(A színész e fejezetben boldogtalan bölcsé vedlik. A kocsis új életutakat keres. A pokróc még az események hátterében lóg, de nemsokára nyomul előre.)

Kicsmándfalvi és 6-keszezi Kicsmándy Tihamér ugyanott ült, ugyanolyan hajlott helyzetben, mint amikor elhagytam.

Anélkül, hogy felszólított volna, az ülésével szinte rámparancsolt, hogy foglaljam el a széket és hallgassam érdeklődéssel a továbbiakat.

Látom, belőled nem néz ki a svindler. Olyan csöndes, egyszerű ábrázatod van, úgy látom, nem voltak nagy megrázkódtatásaid, életed forrása enyhén tájdon csobogott végig. Nem voltak nagy eszései e forrásnak, ha a szélvihar követ zudított keskeny medrébe, kis időre felkavarta életed nyugalmát, de a hullámgűrűk végre összesimultak és te drága barátom, jártad tovább a magad útját mélységek ölében a kristálytisza természetnek.

Nem értettem, miért mond az öreg nekrológot fölöttem, amikor a pénzem akarja. De kérdezni nem mertem, hagytam beszélni, hogy tőle magától tudjak meg minden tudnivalót. Csak hogy az öreg nem kanyarodott el a tájképfestéstől. Életem forrása után az erdőt vonultatta fel és a föléje ivelt eget azurkék színével, amely nem mindenkori borul szerető anyaként a föld fölé, hanem hamubarna, sőt koromfekete fellegek méhéből cikázó villámokban és fák tőp viharban érezteti dühét. Széles esetvonásokkal festett meg előttem egy erdi szélvihar, majd a kiengesztelődés saivárványáról szavalt egy fölöttébb megátót és miután lelkeset mezei virágok himporával beporozta, azt hittem, a költészet után most már próza következik és meguntán az egész ügyet, kocsis, szenzáció, pokrócot, leginkább azonban az émelítőt poziszt, elszántan megmondtam idejövetelem célját.

Öregem, ne főzzön tovább. Ne főzzön, rajtam nem lehet kereszt. Én tanulmányozni akarom magát.

Haj öcsém, öcsém. Milyen kár, hogy nem leplezted le előbb magad — szólt meghatódotan.

Egészen megváltozott. Arcát pillanatokig szégyenkezés árnyékolta be, fölállott, egy régi fiókos szekrényből likörös üveget emelt ki. A széket közelebb tolt és megint megszorította a kezemet.

Ujra kezét fogok veled, de azért tovább tegezek barátom. Nem tudhatom, milyen kaliber vagy, de ha újságírás a mesterséged, megérdemled, hogy mártírüdvőre nékem tartalak. Szent svinderek vagytok, mint jómagam. Nagy tüzek, magásra törő lángok kavarognak a lelketekben, de a köznyelv füstös és korommal fojtja le bennetek az isteni föllángolókat. Nincs megvártabb és megsejyentőbb a tányérozó művésznél, de ennél is fájdalmasabb, hogy a művész az emberek hiúságát kénytelen szolgálni.

Öntött, kocsiotottnak, az öreg mind jobban fokozódó hévvel folytatta:

— Mindnyájan ilyenek vagyunk: a mai kegyetlen, guzsa kötő rend kiszolgálói. Pedig hej, valamikor nem így volt ez. Valamikor régen...

A szeme könnyes lett, a hangja elcsuklott és lendületes erővel, semmit nem szólva mondotta élete szomorúságát.

— Színész voltam a legjavából. Nem csepürágóskodtam, nem tetszelegtem, magánéletemben egy munkás egyszerű életét éltem. Ideálom volt: megérteni és megérteni a nagy írásos alkotásokat. Átéreztem, bár nagy lelki torturák és önfegyelem után a költő minden szavát. A költő szive vére hullott a szivemre és amikor a szinpadról szóltam a tömeghez, a művész nagyrahitottságát éreztem magamban. A feleségem is ilyen volt, a legnagyobb tragédia, a legemesebb lélek, nem is e földre való. Sokáig nem bírta, elcsúszott a csunya sárkány-harcban. Az ő testi halálával pedig lokileg én is elmultram. Nélküle nagy szerepet képtelen voltam egyszerűen eljátszani. Drámai kisiparosok rongy jellemeit kellett reprodukálnom; nyelge tantém-vadászok cse-

lédje lettem. De mas sorsomból kollégáim. Azt szának a szerep. Az öreg saigás csuklott eb. Világfájdalm. Kenteni szerettedem:

— Iza és L.

— Dobog.

én asszonyom, mosonóje hagy akivel bejártam mert a világ. Testszinü gumu ikrek voltak egy törzsfőnök elh. Most az as beszélek hozzá interjúvolt, aki látszani kíván. pelni az ujsá olyan leketlen, ságes széhámo szikrányi belát hazudhatod. Te foglalkozom, h marháknak ké keyert eldelel o-toba bókusz. Fietalítok. Ha l eljöhetsz holna disznókereskedő

Bnosuzlam.

— Eljősz?

— Talán.

A kocsis p. — Miker o. Leintettem. — Nagyobb olvasmány! — Ötvenket. — Szeretne lenni, mint h Szeretne? — Ne tessé. — Nem tré. Megmagyar gatni kell. Oth egy új élet me terteit és jőjjön nap reggel ide

Me És a m kiegy egy em Menasse C

Buczacz szent fel városunkata aki vagyonát e ság (övjön me meg) eltérítette ejtett Izraelen taszitották és zavarta mások lékezetét meg könyv részletes és a hozzája Irás: „És azután és mondja a F. „Levezet szent

Ezt pedig sz

S. J

és magyar ny

Kiadja a T

a Te

es

Megrendelhető osztályánál. — Kelet előfizető

A pesti diva modellek estéli strand ruhák rakt. Szolid női divat ú

Kupferstein M. uri szabótermében

elegáns öltönyök és felöltők készülnek jutángos árak mellett. Francia divallapok. Finom angol kelmék állandóan raktáron.

Cluj, Unió-utca 18. szám.

lédje lettem. De még ebből a számalmas sorsomból is kiatrikáltak némely kollégáim. Azt mondták, ők szívvel játszanak a szerepeket, amiket én utálattal.

Az öreg szociális föltacogott. Zokogás csuklott ebből a nevetésből.

Világítjaldalmas hangulatából kikölkenteni szerettem volna és megkérdeztem:

— Ica és Lica a leányaid?

— Dehogy. Magtalanul távozott az én asszonyom, a két szerencsétlent a mesónője hagyta ránk. Két törpe jószág, akivel bejártam a világot. Csaltuk, mert a világ csalatni akarja magát. Testszinü gummival öszekötött szíamü íkrek voltak egyidőben, máskor egy lapp törzsfőnök elhagyott két gyermeke. Most az asszisztenseim. Öszintén beszélék hozzád, nem mint egy megüsterjvölt, aki úgy adja magát, ahogy látszani kíván. Éu nem akarok szerepelnü a újságban és te nem leszel olyan lelketlen, hogy belőlam nevetéséges szélhámos-figurát csinálj. Egy sikriányi belátásod ha van, ezt nem hazudhatod. Tehát tudd meg, azzal foglakozom, hogy elernyedt ambermarhátnak koffeinrel és digitálissal kevert edeleket adok, de főképen a toba hókus-pókus-traktálom őket. Fialitok. Ha látni akarod eljárásomat, eljehesz holnap este. Most egy kövér disznókereskedő van soron.

Bnosztam.

— Eljősz?

— Talán.

—

A kocsis pontosan megjelent.

— Mikor olvassuk az újságban?

Leintettem.

— Nagyobb dolog ez egyszerű olvasmánynál! Hány éves maga?

— Ötvenkettő, instálom.

— Szeretne olyan verekedő legény lenni, mint harminc évvel ezelőtt?

Szeretne?

— Ne tessék már tréfálni!

— Nem tréfa.

Megmagyaráztam neki, hogy hallgatni kell. Otthon pedig szedje öszze egy új élet megkezdéséhez szükséges terveit és jöjjön kész programmal holnap reggel ide a lakásomra.

Szabó Imre

Megjelent! És a meggörcbedt kiegyenesedik, egy ember, névszerint

Menasse Chajim története, aki

Buczacz szent községből való (építse fel városunkat a Leghatalmasabb, Amen) aki vagyonát elvesztette és a szegénység (övjön meg bennünket az Irgalmas) eltérítette az Úr utjáról és szepült ejtett Izraelen és szidalmazták és eltaszították és hajszolták és mégse zavarta mások életét és nevét és emlékezetét megőrizték, mint azt ez a könyv részletesen elmondja. És róla és a hozzája hasonlókról beszél az írás: „És aztán levezekeltek bűneiket“, és mondja a Rasi (áldassék emléke): „Levezekeltek bűnüket szenedéseikkel.“

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Győzött a néppárt a szigeti hitközségben

A szigeti dinasztia újabb vereséget szenvedett a hitközségi választáson

— Az Uj Kelet munkatársától —

Az az évtizedes harc, amely a szigeti és vizsnici rabbidinasztiák között megszakítás nélkül folyik, újabb kirobbanásához jutott a máramaroszigeti ortodox hitközségi választások alkalmával. A választást június 11-én ejtették meg, de előzőleg szokatlanul heves összecsapásra került sor a két ellenfél között és ebben a küzdelemben a hatalom viszszerzésére törekvő rabbipárt kiméletlenül felhasználta minden megengedett és meg nem engedett eszközt, hogy diadalmas ellenfelet lehetlenné tegye.

Két párt állott egymással szemben. Az egyik a vizsnici, munkás és modern nemzeti elemekből egyesült néppárt, a tuloldalon pedig a Teitelbaum-dinasztia elszánt hívei. És míg a néppárt csak raját erejére s a Máramarosi Zsidó Nemzeti Szövetség segítségére támaszkodhatott, addig az ellenpárt minden elképzelhető módon igyekezett terrorizálni a választókat. A kíméletlen harc közepontjában maga a szigeti rabbi állott, aki átokkal fenyegette meg mindazokat, akik az általa pártfogott jelöltek ellen mernek szavazni és nem állotta megkísérelni, hogy a vármegye prefektusát is belevonja a választási küzdelembe. A rabbi állítólag személyesen felkereste prefektust és kérte az intervencióját az ellenpárt ellen, amely szerinte csupa cionistából áll, akik a vallástalanságot, a velük szövetséges munkások pedig a bolsevizmust terjesztik. Dicséretreméltó a prefektus pártatlan eljárása, aki magához kérte az ellenpárt vezetőit, érdeklődött a programjuk iránt, de a választásokba nem avatkozott bele.

A választások előtti szombaton a szigeti templomok nem voltak többé isten háza, hanem kortestyánok. Hol a rabbipárt, hol az ellenzék szónokai mondták el programbevezetőiket. A szigeti párt menyországot, minden bűntől való megszabadulást ígért a szavazóknak. Sőt, a rabbi új vallási törvényt is adott ki, amelyben megengedte Basch Ignácnak és Hoch Bernátnak, hogy éth lassozth, a cselekvés órájára való hivatkozással megszakíthatják a gyászt, sőt köteleességüké tette, hogy

keljenek fel a süve-ülélsből és menjenek szavazni,

ami meg is történt. A rabbipárt szónokai természetesen nem felejtkeztek meg arról, hogy a cionistákat és a Zsidó Nemzeti Szövetséget a a legképtelenebb vallási vádakkal illessék, az ellentétben aposztrofáló jelzők legenyhébbike az istentagadó apikorszim volt. A pártbeliek jiddis röpiratot is kiadtak, amelyben a hitbű igazi ortodoxoknak nevezik magukat s szent köteleességévé teszik minden szavazónak, hogy reb Leib Jozovics elnökjelölre voksoljanak. „Ne vegyétek könnyen a dolgot, — mondja a kis répedula, mert aki nem fog segíteni minket, az könnyen a próféták kinyilatkoztatását vonhatja magára: — átkozva átkozott-k legyenek a város lakosai, kik nem jöttek a hősök segítségére. De ha minden választó elegendet tesz felhívásunknak, nyugodtan kijelenthetjük, isten velünk van, győzelmünk biztos, mert mi csak isten és szent töránk tiszteltetésére cselekszünk.“

Ezzel a hanggal szemben a néppárt szónokai csak mérsékelt agítációt fejtettek ki. Fischl Stern ellenzéki pártja fehér kék zászlókkal vonult fel a választás helyisége elé, a templom udvarára. A néppárt szavazóit a Sámson sportgyűlést tagjai toborozták össze, akik zenekart hoztak a templomudvarra. A szavazás a

Hatikva mellett folyt le. Amikor hétfőn reggel nyolc órákor összeöltözték a szavazatoka, kitűnt, hogy a választás a néppárt teljes győzelmével végződött. A szigeti rabbi pártja lesújtó vereséget szenvedett. Fischl Stern másnap a helyi lapban már programot is adott, amelyben fogadj, hogy működése alatt mindig a zsidóság egyetemes érdekeit fogja szem előtt tartani.

A néppárt győzelmében oroszlanrésze van a cionistáknak, az új elnök is a Zsidó Nemzeti Szövetség intőző bizottságának tagja. Az új választmány egy-két ember kivételével csupa sékelizetű és így a néppárt győzelmé a cionizmus diadalát is jelenti. Ezzel a harcral babizonnyosodott, hogy a máramarosi cionista tábor számottevő tényező, melynek segítségével a néppárt elbukott volna. Jellemző a cionistaellenes Teitelbaum rabbi kijelentése, hogy inkább tűr a hitközségben cionista előjáróságot, mint vizsnici választmányt. A szigeti hitközségi választási eredménye jelentékeny haladást biztosít a nemzeti munkának Máramarosban, mert a Teitelbaum párt ismételt vereségével az utolsó komoly akadály is elhárult a nemzeti zsidóság térhódító útjából.

Kulturbotrány Szatmáron a városi zeneiskola kálváriája

Az Uj Kelet tudósítójától

Szatmár, június 17. Nagy feltűnést keltett egész Erdélyben az a Szatmáron kipattant lakáshivatali botrány, amely maga után vonta előbb a lakáshivatali aiskoláknek: dr. Pop Ferencnek, majd magának a lakáshivatal volt elnökének, dr. Gruescu Tiberius helyettes polgármesternek a letartóztatását.

Dr. Gruescu Tibor letartóztatásával kapcsolatban kitűdött a többi között egy kulturbotrány is, amelynek központjában hosszabb idő óta a letartóztatott helyettes polgármester áll, szenedő alanyai pedig a szatmári városi zenede tanárai, akik már hosszú hónapok óta nélkülözik a rendszeres fizetést a zeneiskola ellen folytatott hajsza következtében.

A szatmári városi zeneiskola, amelyet eredetileg a régi szatmári Dal- és Zenegyűlés alapított és amelynek élén már tíz év óta az élethossziglanra kinevezett Bendiner Nándor, a Ferenc Józef-díjat nyert nagyhirű zongoraművész áll mint igazgató, 1912 óta városi intézmény anélkül, hogy a városi házi kezelésbe való átvétel ténylegesen végbetment volna. A város hosszú idő óta segélyben részesítette az intézetet, amely a magyar kormánytól államsegélyt is kapott. A román impérium alatt ezen államsegély folyósítása félbeszakadt, de a város múlt év májusáig előlegeket adott a zeneiskolának az államsegélyre, mikor is beszüntette ezeket az előlegeket, sőt lezállította a városi segély oimén kiutalt összegeket is.

A tantestület válságos helyzetében Isac Emil kolozsvári művészeti főfelügyelőhöz fordult, aki meghagyta a városi tanácsnak, hogy terjessze fel a kormányhoz a zeneiskola államsegélye iránti kérvényt, mert más zeneiskolák is részesülnek hasonló állami támogatásban.

Itt kapcsolódik bele dr. Gruescu szerepe a zeneiskola elleni akcióba. Ugyanis dr. Gruescu volt a referense a zeneiskola ügyének és ő vette át a zeneiskola által benyújtott államsegély iránti kérvényt, amelyet azonban elfelejtett továbbítani a minisztériumhoz, mert az Isac Emil kijelentése szerint a mai napig sem érkezett oda. E kérvény visszatartása eddig 70.000 lejébe került Szatmár városának, mert a jelenlegi kormány nem hajlandó a múlt is-

kolai évben esedékessé vált államsegélyt, amelyre a város előlegeket adott a zeneiskolának, utólagosan megtéríteni. Ezenkívül az államsegély elmaradása anyagi válságba sodorta az iskola személyzetét, amely ezáltal elesett az 1921 szeptember 1-től 1922 március 30-ig járó illetményeire.

Múlt év júliusában a városi tanács megbízta dr. Gruescut azzal, hogy a zeneiskola anyagi helyzetének szanálása véget lépjen érintkezésbe a zeneiskolával és sürgősen tegye meg javaslatait. Dr. Gruescunak azonban nem volt sürgős a zeneiskola ügye és csak november végén kezdett ismét foglalkozni az iskola kérdéssével. A helyettes polgármester ugyanis úgy vélekedett, hogy amennyiben a város házi kezelésbe menne át a zeneiskola, ő lehetne az iskola adminisztrátora, mert ilyen minőségben — ezt nyíltan megmondta — legkevésbé havi 3000 lei jövedelmet tudna neki jövedelmezni ez az állás.

Amikor azonban a zeneiskola igazgatója, aki dr. Gruescu tervei által saját jogkörének veszélyeztetését látta, nem volt hajlandó dr. Gruescut ambíciójának kielégítésében támogatni, a helyettes polgármester olyan lépésre határozta el magát, amelyért most valószínűleg a bíróság előtt is felelnie kell. Ugyanis elhatározta, hogy első sorban a zeneiskola igazgatóját csapítja el az állásából, majd a zeneiskolát olyan kezelés alá veszi, hogy az áhított adminisztrátori állás csakugyan az ölébe hulljon.

Amikor dr. Gruescu a város képviselőletében színlag elfogadta a zeneiskola tényleges átvételének öszes anyagi és személyi feltételeit, a zeneiskola átadására hivatott bizottság által egy színlages jegyzőkönyvet íratott alá, amelyben csupán az átadás ténye foglaltatott, a biztosítást pedig színlages megerősítette az átvétel öszes személyi és anyagi feltételeit, majd a jegyzőkönyv birtokában a városi tanácsnál olyan határozatot fogadtatott el, amely a megállapodások negligálásával az intézet vagyonát egyszerűen lefoglalja a város részére minden ellenszolgáltatás nélkül, az eddigi igazgatót állásából elmozdítja és egyszerű zongoratanárná minősíti át kisebb fizetéssel és színlages ereszti az intézet öt tanárát minden fillér nélkül. Egyidejűleg pedig úgy iaformálta dr. Gruescu a szatmári lapokat, hogy a városi tanács öt nevezte ki a nacionalizálendő zeneiskola adminisztrátorául és mint ilyen, méris programot adott a zeneiskolának „európai nivóra“ való emeléséről.

A Dal- és Zenegyűlés és a tanári kar csak most ébredt annak a tudatára, hogy milyen frivol játékok üzött velük a város megbízottja és a prefektushoz intézett felelkezésükben megtámadták a városi tanács lehetetlen jogfosztó határozatát. A kellően iaformált prefektus megsemmisítette a tanácsi határozatot és utasította a várost a zeneiskolának a joggal és méltányossággal teljes harmoniában való átvételére. Nevezetesen elrendelte a prefektus az igazgató és tanszemélyzet teljes átvételét eddig szerzett jogaik épségben tartásával és utasította a tanácsot, hogy a zeneiskola költségvetését állítsa be, a városi költségvetésbe s gondoskodjék az államsegély megszerzéséről, valamint az államsegély által esetleg nem fedezett kiadások egyéb fedezetéről.

A létalapjaiban megtámadott zeneiskola és ennek igazgatója a prefektus határozata által ugyan elégtételt kaptak, azonban sem a prefektus, sem a felettes hatóságok közbeeső utasításai nem voltak eddigelé elég erősek ahhoz, hogy Szatmár város komolyan vegye a városi zeneiskola fentartását. Ugyanis a városi költségvetés felállításakor — mint értesülünk — ismét kimaradt abból a zeneiskola költségvetésének beállítására és így ha csak valami csoda nem történik, megeshetik, hogy a zeneiskola eladósodott tanári kara ismét fizetés nélkül marad.

Tapéták

minden kivételben kizárólag kaphatók: Szécsi Sándor és Tsa, Timisoara Bulevardul Berthelot (Kossuth Lajos-n.) 11—13. szám. 1365 Lakások tapétázását vállaljuk.

A pesti divat revüről, csuda szép modellek estélyi, nyári selyem és strand ruhák, lefinomabb kivételbe raktárra érkeztek. 3998-1 Szolid szabott árak! Spirep női divat üzlete, Cluj, Főtér 16.

HIREK

Egy szürke ló kálváriája

Falusi mifhológia a kolozsvári törvényszéken. Akik meg-járták a felebbezzel

Az Uj Kelet tudósítójától

Dr. Haupt Gusztáv, a Curtea de Apel büntetőtanácsának elnöke a hosszú vádirat felolvasása után rászólt az egyik vádlottra:

— Nos, Crisán Pável, megértette a vádat?

Crisán Pável tordai juhásztor fel-állott és végigsimította hosszú és zsi-ros körhaját.

— Megértettem bíró ur, de nem ugy történt, ahogy az írásban áll.

— Hát mondja el, hogy történt — felelte az elnök.

Ugy volt az uram, hogy én estefelé hajtottam haza a birákát a hegyoldal-ról. Amint az országot mellé érek, látom, hogy Román Teodosiu kötőféken vezet egy sovány, kehes, szürke lovat. Köszöntem neki, oszt megkérdeztem, hová igyekszik a szürkével. „A vá-rosha” — felelte — „el akarom adni.” Mi az ára, kérdeztem. „Ezer lei.” — „En megvettem a lovat bíró urak és ötven lei hijával kifizettem az árát, azzal a kikötéssel, hogy a hátralevő ötven leit akkor adom át, ha a passzust is elhozza. Hazahajtottam a szürkét, oszt vártam a passzusra, de hat hónapig nem is láttam Románt.

— Tehát maga nem tudta hogy Román a szebeni tüzrezredtől csak tartásra kapta a lovat — kérdezte az elnök.

— Nem én. Hat hónap mulva a szomszédomnak, ennek a Szabó Dani-lának megdöglött a szürkéje. Azt mondtam neki: te Danila, neked már ugy sem kell a szürke, mert megdög-lött. Öreg ember vagy, segíték gödröt ásni a dögnek, te pedig átíratod Tor-dán a te szürkédet az én nevemre. A dög csak pihenjen a sirban, az én szürkémnek meg lesz passzusa. Szabó beleegyezett és a ő megdöglött szür-kéjének passzusát átíratuk az én élő szürkémre.

— Így megismétlődött a poraiból megélemedett Phönix históriája — jegyezte meg mosolygva az elnök.

— Egy hónap mulva kerestek a csendőrök — felelte Crisán Pável. Azt mondták, hogy lopott jószágot vettem. Már mért volna lopott jószág — mon-dom, hiszen a Danilától vettem. Ihun-e a passzus. Nézegetik jobbról-bal-ról, de nem láttak rajta semmit. Csak hallgatnak. Mondom aztán: nem jól tartjátok az írást csendőr urak. Fordít-sátok meg, mert így fejfel lefelé állnak a betűk. Erre kaptam egy pofont és az öreg Szabóval bevitték a városházára. Ott volt már ez a bitang Román is. Azt mondja a kapitány: kitől vetted a lovat? Mondom: Szabó Danilától, itt-van a passzus. A kapitány olvasta és megmutatta Románnak: mit szólsz hozzá Román? Román erre töredelme-sen bevallotta, hogy a lovat eladta ne-kiem ezer leiert. Erre én sem tagad-hattam tovább és elmondtam, hogy a Szabó döglött lovat íratuk az élő lóra. A kapitány Szabóra mutatott: ez közok-irathamítás! Én Szabó Danila vagyok — felelte az öreg, mert nem értette a szót. A tordai törvényszék ezért a szó-ért két-két hónapot szabott ránk, Románra meg sikkasztás miatt hármát. Nagyon soknak találtuk a büntetést, meg-épen dolog időre esett, hát megfeleb-beztük.

A vádlottak védői, dr. Isac Aurél, dr. Giurgiu János és dr. Garmán Traján védőbeszédeinek végeztével a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. Egyórás tanácskozás után dr. Haupt tanácselnök kihirdette az ítéletet, mely szerint Szabó Danila büntetését helyben hagyták. Román Teodosiu büntetését háromról hat hónapra, Crisán Pável büntetését kettőről szintén hat hónapra emelték fel, mivel az utóbbi nemcsak közokirathamítást követett el, de or-gazda is volt. Mikor az elnök Crisánt megkérdezte, hogy felebbez-e, Crisánból kitört a keserűség:

— Az ördög vitte volna el azt a szürkét elnök ur, nem gondoltam, hogy így ránhúzzák a lepedőt miatta. Hiszen felebbezem, de hátha Bukarest-ben is feljebb csavarják a srótot, mint itt.

Crisán Pável leült a vádlottak pad-jára és sirni kezdett. Délután két óra. A szigorú bírák sietve szedték össze az iratokat és a jölvégzett munka után hazamentek ebédelni. Azt hiszem, hogy e pillanatban Crisán Pável kehes szür-kéje fájdalmasan nyeríteni kezdett bá-natában a pázsitos tordai hegyoldalon, szerény személye miatt három ember jutott a szomorú börtönbe.

— A zsidó nő egyenjogúsítása Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A Waad Leumi egyik utolsó ülésén foglalkozott a zsidó családi jog leendő kialakulásával. A palesztinai alkotmány ugyanis lehetővé teszi a zsidók szá-mára a polgári hatóságok előtti háza-ságot és a válást. A Mizrahi megke-reste a Waad Leumit azzal a kéréssel, hogy járjon közbe a passzus megse-misítése érdekében. Együttal azonban a zsidó asszonyok egyenjogúsításának egyesülete azzal a kéréssel fordult a Waadhoz, hogy a zsidó asszony örök-lési jogát biztosítsa az alkotmány-ban, szemben az ortodox állásponttal, amely nem ismeri a zsidó asszony örök-ség útján való birtoklását. Követelték, hogy az örökleti jog vonassék ki egy-általában a rabbinátus hatásköre alól. Ostrowski és Assaf rabbik kijelentet-ték, hogy a polgári házasság bevezetése a jisuot két részre szakítaná. A nők örökösödési jogára vonatkozólag azonban kijelentették, hogy végrendel-kezés esetén a nő is örökölhet és csak akkor esik el ettől a jogtól, ha semi-lyen végső rendelkezés nincs. Schiller, a héber gimnázium vezetője kijelentette, hogy Palesztinában, ahol az asszony épügy, mint a férfi résztvesz testi és szellemi munkájával az újjáépítésben, nem szabad megvonni a nők örökleti jogát. Cserkovszki asszony, a női orga-nizáció elnöknője rámutatott arra, hogy a rabbik többségetben a legszidótlanabb dolgokat követik el. Így nemrégiben hozzájárultak, hogy Rison le Cionban egy tízeves jemeni leánykát egy hatvan-éves agastyán vehessen feleségül. A Waad Leumi, amely ezeket az ügyeket tárgyalta, egyelőre nem határozott, ha-nem a határozathozatalt a következő ülésre halasztotta.

— Amikor a kocsis ellopja a koc-sit. Goldstein Lajos olajgyáros felje-lentést tett a kolozsvári rendőrségen, hogy nyolceves kislányát szardán dé-lután kocsin a belvárosba küldte, de estére nem tért vissza, a kocsinak és a kocsinak is nyomavesztett. A rendő-rség szétküldötte a detektíveket, hogy nyomozzák az eltűntek tartózkodási he-lyét és így talált rá az egyik detektív a kislányra a fejedri hegyen. A kislá-ny elmondotta, hogy nem is volt az óránál, ahova apja küldte, mert a koc-sis ellenkező irányba indult el. Amikor kiérték a városból, a kocsis nekiesett a kislánynak és fojtogatni kezdte, nehogy sikoltozásával magára vonja a járőrelők figyelmét, majd kidobta a kocsiából és elhajtatott Fejedri felé. A detektív a kislá-nyt előbb hazavitte szüleihez, az adott utbaigazítások alapján azután a meg-szökött kocsiat vette üldözésbe s meg-állapította, hogy Borsán, Páncólosehen, Nagyiklódon át, mindenütt elkerülve az olyan falvakat, ahol csendőrség van, Zsibóra ment, ahol sikerült is elfogni. A harmincezer lei értékű kocsi azon-ban a tolvaj már eladta volt Demeter János szatmári lakosnak 7500 leiert. A detektív elutazott Szatmára a fog-lyával és tegnap a kocsiat és a kocsiat visszahozta Kolozsvárra.

— A zsidókérdés a népszövetségi ligák előtt. Genfből jelentik: A nép-szövetségi ligák prágai üléséről utólag az az értesülés érkezett ide, hogy an-gol és olasz részről a kelet-európai zsidó kisebbségi kérdés is szóba került és megtárgyalták a Lengyelországban, Lettlandban és Romániában élő zsidó nemzeti kisebbségek helyzetét. Felol-vasták a párisi zsidó delegáció és más zsidó szervezetek memorandumait, ame-lyekben több sérelmes eset van felsor-rolva az illető országok kormányai el-

len, akik a zsidó nemzetiségű jogokat több ízben megnyirbálták. Az igazol-ásra felhívott országok közül csak a román népszövetségi társaság vezetője nyilatkozott olyanképen, hogy a román kormány respektálni óhajtja a zsidó kisebbségi jogokat. A lengyel és lett képviselők válasza a konferenciát nem tudták kielégíteni.

— László Fülöp az amerikai nagy-ságokról. László Fülöp, a ma élő arc-képfestők legnagyobbika nemrégiben Budapestről jött, ahol anyja sirját lá-togatta meg, Bécsben töltött néhány napot. Egyik régi barátja, Münz Zsig-mond újságíró előtt elmondotta utolsó éveit élményeit. A festő 1921-ben Ame-rikában járt és Washingtonról azt mondja, hogy Páris után a legragyog-góbb városa a világnak. Már 1908-ban járt ott, hogy Roosevelt elnököt és fe-lelőségét lefesse. Azóta a város hatalmas módon fejlődött, a gazdagok nemcsak autókra és vadászatra áldoznak, ha-nem rendkívül sok régiséget vesznek és palotáikat az igazi művészet termé-keivel díszítik. Mrs. Marsall Field ven-dégszerető házában, a kongresszus és a diplomácia kiválóságának találkozó-helyén, régi római szobrok és kiváló velencei mesterek festményei láthatók. „Ezuttal Harding elnököt és nejét fes-tettem a Fehér Házban — mondotta. Nagy különbséget éreztem a tizenhárom év előtt lefestett Roosevelt és Harding között. A zseniális Roosevelt alig tudta fékezni viharos temperamentumát, ötle-teit, elgondolásait, terveit mindig meg-nyilvánította, soha magába nem fojtott egyetlen gondolatot, gyönyörűen beszélt és valósággal tetszelgett magának, hogy milyen kiváló szónok. Harding egészen más természetű. Erőtéljes alakja, barna arcú, mélyenfekvő sötét szemei, sűrű fekete szemöldökei, különösen pedig méltóságos nyugalma elárlják, hogy nem az egyéniséggel akar dominálni. Állandóan az Unio legjobbjával véteit körül magát és a gondolatnak az ár-nyékát is elhessegeti magától, mintha deszpota akarna lenni. Munkatársaitól hallom, hogy az elnök egyetlen kíván-sága, harmónikusan együttműködni mindazokkal, akik az ország javát akarják és tudják szolgálni. Ugy tet-zett nekem, amikor beszélt, mint egy római nagy szenátor. Bölcsen, biggad-tan, meggondoltan szónokolt, a megtes-tesült méltóság és nyugalom. Minden-kinnek az volt az érzése, hogy nem a párt exponenset beszél belőle, hanem a nép gondja és aggodalma. Ilyen ő a közéletben. Othon közvetlen, tréfás, sokat nevető férfi. Feleségét rajongásig szereti és egyetlen fájdalmuk, hogy gyermektelenek.” László Hughes Har-ding államtitkárát is lefestette. Őt már hideg, számitó, céludatos és törhetet-len jellemnek rajzolja. Még mindig csontjában van a magasállású bíró, aki magánéletben sem tudja levethetőni komolyságát. Az amerikaiak egyik nagy férfija, Elihu Root szenátor, akit László Fülöp szintén esetre vett. A 76 éves agastyán Newyork egyik legnagyobb jogász, az elnöknek intimus tanács-adója. „Egy alkalommal szobájában Wilson beszédeit olvastam — mondta László — odafordulok hozzá és meg-kérdezem: Meggyőződésből pacifista vajjon Wilson? A bosszúságtól és meg-vetésről szikrázó szemekkel felelt a nagy férfi: Wilson áruló. Elárulta a világot és elárulta Versaillesben az egész amerikai bizottságot.”

— Megjelent az Ifju Kelet negye-dik száma. Néhány napi késéssel ke-került ki a nyomdából az Ifju Kelet legújabb száma. A zsidó ifjuság barátja, aki féltéken kopogtatott be először a zsidó házakba, most megnőtt és az ifju-ság szeretetében megerősödött harco-sként igyekszik mélyebb tenni azt a meleg barátságot, mely rövid fennállása óta közte és a zsidó ifjuság között kifejlődött. Két cikk méltatja Ujvári Pétert, mint a zsidó ifjuság virágát, aki három mélyértelmű mesével járult hozzá a szám nivójának emeléséhez. Ben Cohen érdekes cikket írt a régi zsidók munkaszereiről, Hegedüs Árpád, a nagyváradi zsidó liceum igaz-gatója a 300 éves Moliérről írt kime-ritően alapos tanulmányt. Az esztétikai írásközött van még Sas László ön-vallomásszerű cikke a zsidó író hány-főleőségű voltáról. A bő és változatos

szépirodalmi tartalmat Ujezszi Kornél verse nyitja meg a zsidó koldusról. Szirmai László, a nagyváradi zsidó liceum hatodik osztályu tanulójának nagyon bájos diáktörténete mellett egyenrangú irodalmi értéket képvisel Blasz Benő fordítása, Perc: „A gyé-mánt” című novellája, Vér Andor na-gyon szép verse a zsidó könnyekről. Giszkalay János egy saját és egy jól-sikerül Rosenfeld-fordítással lépett be az Ifju Kelet gárdájába, melynek im-már ifju tagja is vannak. Sok érde-s ár ad Májorovics Hermann gyulaféhe-rvári hatodik gimnázista „És lesz...” című írásából. Ben Athid folytatja az eroc jiszraeli diákkirandulás történetét, Szólócsosz pedig kedves diákléleletét. Panoráma címmel Assér Lemil új ro-vattal bővítette az Ifju Kelet tartalmát, amelyet Havas József komoly cikke a romániai cserkészetről, Zulfikár sikerült makf-ájja, egy budapesti cserkész pompás levele, vidám és ismeretter-jesztő apróságok, talmudi mesék, Vá-radi Rezső ötletes rajzai, sikerült fény-képek, számtani tréfák, érdekes kérd-sek, naptár, bélyegrovat és szerkesztői üzenetek tesznek változatossá.

— Hirtelen halál. Grünbaum Sá-muel alsószopori sakter június hatodi-kán leányának esküvőjén, a misebóraoh recitálása közben hirtelen meghalt. Özvegye és nyolc keresztképtelen gyer-meke gyászolja. Az alsószopori hitköz-ség felhívja az összes erdélyi metsző-ket, indítsanak gyűlést tragikus végű kollégájuk nyomorgó családja javára, az adományokat Alsószopori izr. hit-község, Soporul de jos (Alsószopor) címre küldjék be, melyeket az Uj Ke-letben fog a hitközség nyugtázni.

— Meglepetés lesz az a polgári házasság, a kolozsvári könyvnyomdászok „Gutenberg-ünnepélyén” fognak kötni, amely június 25-én, va-sárnap lesz a „Brezló-kert” közös helyiségeiben (Tordai-ut 8) megtartva. Műsor kezdete 7 és fél órakor.

— A Belvárosi Komédia színház-épülete, színpadi és nézőtéri felszere-léssel együtt vagy külön-külön június hó 20-án d. u. 4 órakor a Bratianu-utá-ban, helyszínén, közjegyző közbejötté-vel elárvereztetik. Feltételek Dr. Lau-rentiu Nestor közjegyzőnél betekint-hetőek.

* Gyengeelméjű gyermekek felvé-tele. A borosineni (Aradmegye) gyógy-pedagógiai nevelő és foglalkoztató in-tézetben az 1922—23. tanévre több gyengeelméjű és gyengétehetségű (aki az elemi iskola I. vagy más osztályá-ban ismételtlen megbukott, illetve elemi iskolába nem járt, éptestű, de szellemi rend-tlonséget elárló) gyermek vétetik fel. Szegénysorsuk ingyenes elhelye-zést nyerne. Felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

* Orvosi hír. Megnyit dr. Adler Lipót orvos fiziko-theropiai-diather-mia, quarsfény, Bergonié vibratio massage etc. és kozmetikai (szép-ségbikák gyógyítása, szépségápolás) intézete Str. Saguna (v. Bartha M.-u.) 24. Nyitva d. u. 2—6.

* Borolin mentholos sóborszesz a legjobb háziszer.

* „Oa jaj megfojt ez az átkozott köhögés”, Egger mellspasztilia csaka-har meggyógyítanak. Kapható min-den gyógyszerárban és drogáriában.

— Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye: És a meggörbeid kiegyenesedik.

Füredőszalonra

fü-dőtrikót, lepe-dőt, törülközőt, froitirangag szük-ségeit előnyö-sen beszerezheti

Heller, Weisz & Molnár

divatruházában (Cluj, Wesselényi-u. 6.)

Gyermektrikó és zok-niból nagy választék békebelli minőségben.

1334

Az

Egyik le-kezdtek Her-közlést. A-rész, az elő-és vele egyi-nak megszü-

(Után)

by Jüd

A „Neu-levelezőjéne Elfogadtam tettem, hogy ebben az a világból lát mégis sajna-vet abba ke-

Párisban

léis — belé-tagába. Ma hogy mivel

Megbámult-lyet tömeges-kül, hogy m-

Párisban ma

szonya kerü-sal is, melyt-

nem kellett s-

vagy Német-

nom kell a-

kiabálnak ut-

ismeretlenül

Ebben a

lentül” végtel-rejlak az ontis

A hepp-l-

eddig csak k-

izben Main-

1888 ban ker-

Esti időben

tértem be, eg-

amikor feláll-

felhőkön kere-

tam, egy fi-

kiáltott után-

madt körülött-

A második

Baden bei Wi-

tottak utacsa-

Hinterbrühl-rol

kiáltott szó e-

mert furcsa m-

nak a beszélge-

brühen folyta-

othoni talajon

Párisban a

szonya kerül-

musul, melyt-

ból megértene-

Mindenekel-

tiszemitzmus

törékvések úr-

lanágát. Papir-

rőkben tartott

lehet ezen seg-

mikusan hat-

szint, hogy —

együgyük mel-

bátorszivü emb-

segélybizottság-

amelyek az ár-

— működnek é-

is segitenek. A

bárónó tévedés-

tesen olyan tév-

becsületére vál-

dolja, hogy egy-

segíteni is tud-

mint a békeegy-

valaki, aki val-

bantószert talál-

tesz a béke ér-

szelidlekü apos-

Nagyjából ez

tenberger bárón-

kérdezte tőlem,

antiszemitzmus

lap alapításáról.

tam róla. Minde-

tam neki — az

lehet valamit te

előtte egy han-

által szerkeszten

zsidógyűlölet lek-

azonban ez tulsa-

nek és drágának

kie-cinyben akart

szemitzmus ellen

Ma már terje-

zem, hogy teljes

kísérlet volna az,

elegedőnek tartó

Az átok rajtunk ragad...

Herzl naplójából

Egyik legutóbbi számunkban megkezdtem Herzl naplójának szemelvényes közlését. A mai számunkban közlök rész, az előbbiek közvetlen folytatása és vele együtt a cionizmus gondolatának megszületését tárja elénk.

(Utánnomás tilos. Copyright 1922. by Jüdischer Verlag, Berlin.)

A „Neue Freie Presse“ meghívott levelezőjének és kiküldött Párisba. Elfogadtam a meghívást, mert sejtettem, hogy menayi mindent fogok ebben az alkalmazásban a nagyvilágból látni és tanulni. De azért mégis sajnáltam, hogy a regénytervet abba kellett hagynom.

Párisban — legalábbis mint szemlélő — belékerültem a politika forgatagába. Magam szemével láttam, hogy mivel kormányozzák a világot! Megbámultam azt a fenomént is, melyet tömegnek neveznek. Sokáig anélkül, hogy megtudtam volna érteni. Párisban magasabb és szabadabb viszonyba kerültem az antiszemitizmussal is, melytől legalábbis közvetlenül, nem kellett szenvednem. Ausztriában, vagy Németországban mindig tartanom kell attól, hogy hepp-heppet rábájnálnak utánam. Itten mégis csak ismeretlenül járok a tömegben.

Ebben a szóban, hogy „ismeretlenül“ végtelen nagy szemrehányás rejlik az antiszemiták ellen.

A hepp-heppet saját fülemmel eddig csak kétszer hallottam. Első ízben Mainzban történt, amikor 1888-ban keresztútutaztam a városom. Esti időben egy cseső vendéglőbe tértem be, egy pohár söröt ittam és amikor felálltam és a bárba és füstfelhőkön keresztül az ajtófelé indultam, egy fiatal ember hepp-heppet kiáltott utánam. Durva röhgés támadt körülöttem.

A második este az volt, amikor Baden bei Wienben „Saujud“-ot kiáltottak utánam. Kocsiban ültem és a Hinterbrühlről jöttem. Ez az utánam kiáltott szó érzékenyebben érintett, mert furcsa módon epilógusa volt annak a beszélgetésnek, melyet Hinterbrühlben folytattam és azért is, mert otthoni talajon hangzott el.

Párisban tehát szabadabb viszonyba kerültem az antiszemitizmussal, melyet történelmi szempontból megérteni és menteni kezdtem.

Mindenekelőtt felismertem az „antiszemitizmus lektüzdésére“ irányuló törekvések ürességét és haszontalanságát. Papírra írt, vagy zárt körben tartott deklamációkkal nem lehet ezen segíteni. Sét erősen komikus hat. Mindenesetre valószínű, hogy — az akarnokok és ügygyűk mellett — igen derék és bátor szívű emberek is ünek az ilyen segítségbizottságokban. Azokhoz a segítségbizottságokhoz hasonlítanak ezek, amelyek az árvek után — és előtt — működnek és körülbelül annyit is segítenek. A nemes Suttner Berta bárónő tévedésben van, — természetesen olyan tévedésben, amely csak becsületére válik, amikor azt gondolja, hogy egy ilyen fajta bizottság segíteni is tud. Ugyanaz az eset, mint a békeegyesületekkel. „Az a valaki, aki valamilyen rettenetes robbantószert talál fel, sokkal többet tesz a béke érdekében, mint ezer szelídlelkű apostol.“

Nagyjából ezt válaszoltam Leitenberger bárónak is, amikor azt kérdezte tőlem, hogy mit tartok egy antiszemitizmus lektüzdését szolgáló lap alapításáról. Semmit sem tartottam róla. Mindenesetre — mondtam neki — az újságírás utján is lehet valamit tenni és kifejtettem előtte egy hamisítatlan keresztény által szerkesztendő néplap tervét a zsidógyűlölet lektüzdésére. A bárónak azonban ez túlságosan körülményesnek és drágának látszott. Ő csak kiesinyben akart küzdeni. Az antiszemitizmus ellen!

Ma már természetesen úgy érzem, hogy teljesen erőtlenség, ostoba kísérlet volna az, amit annakidején legendóknak tartottam.

Később, hogy ez a felfogásom megváltozott, öntudatlanul egy sokkal szélesebb látókörű, nem annyira politikai, de sokkal inkább szemlélődő felfogás érelődött meg bennem. Ezt a felfogást elsősorban Speidel barátommal történt beszélgetéseimben fejtettem ki, mikor az elmu t nyáron Hinterbrühlben meglátogattam. Sétálva mentünk a zöld mezőkön keresztül, filozofáltunk és a zsidókérdésről beszélgettünk.

Azt mondtam neki: „Én meg tudom érteni az antiszemitizmust. Mi zsidók — ha nem is saját hibánkból, — mint idegen testek tartottuk fenn magunkat a különböző nemzetek testében. A gettóban számos társadalomellenes tulajdonságot veitünk fel. Jellemünk az elnyomás megromlottsága és ezt csak egy másik nyomás tudja helyreállítani. Lényegében az antiszemitizmus az emancipációnak következménye. A néptömegek azonban, akik nem rendelkeznek történelmi-filozófiai felfogással, — tehát miudannyian — nem a történelmi produktumot látják bennünk és nem a régi kegyetlen és korlátolt időknek áldozatait. Ezek nem tudják, hogy azért vagyunk olyanok, amilyenek épen vagyunk, mert kintzásokkal csinálták bennünket ilyenekké, mert az egyház az uszoraüzletet a keresztények számára becsületlenség és tilossá tette, beánnyitett azonban az uralkodók bekényszerítették a pénzülethez. Tapadunk a pénzhez, mert rászoritottak a pénzre. Ehhez még hozzájárul az is, hogy mindig készen kellett állanunk a menekülésre, vagy hogy vagyunk a rablások elől elrejtjük. Így keletkezett a mi viszonyunk a pénzhez. Aztán mint a császárok „Kammerknechtjei“ külön is, közvetett adalányok voltunk. A néptől elszivtuk a pénzt, melyet aztán mitőlünk elraboltak, vagy konfiskáltak. Micsoda szenvedések között csunya kkká lettünk, jellemünk elváltozott, mely pedig az előidőkben büszke és nagyszerű volt. Hiszen olyan férfiak voltunk, akik államunkat fegyveresen tudtuk megvédeni és nagyon is tehetséges népek kellett lennünk, hogy kétezer esztendőn keresztül folyton agyonütöttek és mégsem tudtak kivégezni bennünket.“

Nos a doktriner-szabadelvűek tévedtek, amikor azt hitték, hogy egy szürkeparagraffussal embereket egyenlőkké lehet tenni. Amikor mi a gettóból kikerültünk, akkor mi gettózsidók voltunk és egyelőre azok is maradtunk. Időt kellett adni nekünk ahhoz, hogy a szabadságot megszokjuk. Ezt a nagylelkűséget vagy türelmet azonban a környező népektől hiába vártuk. Ők csak a rossz és feltűnő tulajdonságokat látják a felszabadított rabszolgában és nem is sejtik, hogy ezek a felszabadítottak ártatlanul büntetett emberek voltak. Mindehhez még hozzájárul a szocialisták korszak, mely minden ingó tőke ellen irányul és amely tőkegazdasággal foglalkozni a zsidók évszázadok óta kényserülve voltak.

Ha azonban a zsidók elfordulnak a pénzfoglalkozásoktól és olyan foglalkozásokba kezdenek, amelyekből a régebbi időkben el voltak tiltva, akkor rettenetes nyomást idéznek elő a közepes társadalmi viszonyaikban. Olyan nyomást, melytől természetesen nekik kell a legtöbbet szenvedniük.

Az antiszemitizmus, mely a nagytömegek lelkében valami erős és öntudatlan érzés, a zsidóságnak nem fog ártani. Én magam, a zsidó jellem kialakulására hasznos hatóerőnek tartom. Egy csoportnak nevelése ez a tömegek által és esetleg teljes felszívására fog vezetni. Nevelni csak szigorúsággal lehet. Ba fog következnai a Darwin-féle mimikri ideje. A zsidók alkalmazkodni fognak. Olyanok ők, mint a tengeri fókák, akiket a világot kormányzó véletlen a viharokba vezetett. Fölveszik a halaknak alakját és tulajdonságait, holott nem

is halak. Ha aztán újra szárazföldre kerülnek és néhány nemzedéken keresztül szárazföldi életet élhetnek, akkor uszonyaikból újra lábakat fejlesztenek.

Az egyik nyomásnak következménye csak egy másik nyomás által tüntethetők el.“

Speidel azt mondotta: „Ez egy világtörténelmi felfogás.“

A közelgő éjszakában aztán kocsin mentem haza Badenbe. Amikor fiakkerem az ugynevezett kolerakápolna mellett lévő alaguton keresztül robogott, épen két fiatal ember jött velem szembe. Az egyik kadetgyenruhában volt. Ugy gondolom, hogy összegörnyedve és gondolatokba merülve ültem. Ekkor hirtelen és teljesen érthetően hallottam, amint a kocsi után kiáltanak: „Saujud!“

A harag elfogott. Kirobbanó keserőséggel fordultam meg a fiatal emberek után, akik azonban már messze voltak tőlem. Pár pillanat múlva azonban már el is szállt a kedvem, hogy fiatal utcaökökkel verkedjek. Nem is az én személyemet akarták sérteni, hiszen nem ismertek engem, hanem csak zsidó orromnak és zsidó szakállamnak szólott az, amelyet a főlhomályban a kocsilámpák világában megláttak.

És milyen csodálatos visszhang volt ez az én világtörténelmi felfogásomra. A világtörténelmi felfogás ugyiltszik semmit sem segít.

Néhány hónappal később egy Beer nevű szobrásznak ültem modell, aki a mellszobromat mintázta meg. Beszélgetésünk során elérkeztünk, ahhoz a megállapításhoz, hogy nem ér semmit, ha a zsidó művész és pénztől tisztává lesz. Az átok rajtunk ragad. Nem tudunk kikerülni a gettóból. Akkor nagyon nekihevítem a beszélgetés során és amikor távoztam, még akkor is éreztem a benső tüzet. Olyan hirtelen gyorsan mint az arab mesék vizesvödörében elmerülő ember fölvillogó álma érelődött ki bennem ennek a darabnak terve. Gondolom, hogy a rue Descambestől még nem is érkeztem a Place Péreire-hez és már minden készen volt bennem.

SPORT

Munkában a kolozsvári szövetség

Az Uj Kelet tudósítójától

A kolozsvári sportkerület különböző szervei — hosszú hetek indokolatlan szünete után — újlag megkísérik működésük megkezdését. Ismeretes, hogy az intézőbizottság Salvan Virgil elnök lemondása következtében több mint egy hete nem tartott ülést, a játékegyeztetés ellenőrzőbizottság pedig — bár a lemondott Jordáki Lajos elnök helyett Savu vízvezetési igazgató személyében új referenst kapott — ugyan csak hetek óta nem végzett érdemleges munkát. A bizottság tagjainak lelkiismeretlen hanyagsága következtében az elintézetlen ügyek hatalmas aktaesomái gyűltek össze, sok foga kérdés pedig a „mindent meggyógyít az idő“ elv alapján már aktualitását is veszítette és így nyugodtan az irattár porosodó emlékei közé sorozható. A komoly sportvezetők, azok akik szívükön viselik a romániai egyetemes sport sorsát és fejlődésének lehetőségeit, elkezeredve és elkedvtelenedve, kétségbeesett fájdalommal szemlélték a könnyelmű mulasztásokat.

Az Uj Kelet osterozó cikkei és szakszerű kritikái végre felbresztették a különböző bizottsági tagok fásult lelkiismeretét és a kolozsvári kerület labdarugósokoztálya e héten már megtartotta ülését. Salvan Virgil helyett Barbon elnökölt az ülésen, amelynek tárgysorozatát Winkle István elnök ismertette. Teljes objektívással megállapítható azonban, hogy az előadó — valószínűleg jóhi szeműen és a szabályok kellő ismeretében

rete hiányában — olyan javaslatokat terjesztett a bizottság elé, amelyek nem mindenben elégitették ki a paragrafusok szellemét és a bizottság tagjainak felfogását.

Nem kívánjuk kifogásolni, hogy Winkle István előadó, aki a KAC főtitkára, saját egyesületét is közelről érintő ügyekben referált és így mint érdekelt fél a szabályok legelőmibb követelményeivel jött ellentétbe, de lehetetlen kritikai megjegyzés nélkül hagyni azt a javaslatát, hogy a tavaszi fordulóban Marosvásárhelyt a KAC és MMTE csapatai között lejátszott 1:0 eredményű mérkőzést, amelyet a bíró a pálya használhatatlansága miatt és arra való tekintettel, hogy a vásárhelyi csapat súlyos anyagi ráfizetésől meneküljön meg, csak barátságos jelleggel engedett megtartani, az előadó bajnoknak kívánta minősíteni és azt a pozíciót tette, hogy új mérkőzés lejátszása nélkül két pontot könyveljenek el a KAC javára. A bizottság természetesen nem járulhatott hozzá ehhez a „házi“ javaslatához és július 16-iki terminussal új mérkőzést rendelt el bajnoki jelleggel a két csapat között.

Uj mérkőzés az MTK és KAC között

A bizottság az MTK—KAC 0:0 eredményű és botrányt dagadt bajnoki mérkőzést a KAC óvása alapján megsemmisítette, mert a játék bírja Cschi Árpád volt, aki mint aktív játékos a Birák Bizottságának határozata értelmében nem bírhatott jogosultsággal elsőosztályu bajnoki mérkőzés vezetésére. Az új mérkőzés hatánapját június 25-ére tűzték ki. Megfelekedett azonban az intézőbizottság arról, hogy mi történjék a kiállított és a páj yról a bíró ítéltetése következtében levonult játékosok ügyével. A játékegyeztetés ellenőrző bizottság ugyanis még nem vette vizsgálat alá ezt a hetekkel ezelőtt lezajlott botrányt és így könnyen megtörténhetik, hogy azok is résztvesznek az új mérkőzésen, s kinek büntetése esetleg — a fegyelmi bizottság zavartalan és kényerszerűen tevéltől mentes működése esetén — már lejárt volna, vagy pedig az ítéletek alapján még büntetés alatt állának.

Mérkőzés helyett könyvelnek

Legszénzációnabb határozata a bizottságnak: az MTK—MCFR bajnoki mérkőzés bonyodalmait azzal a komikus döntéssel oldotta meg, hogy mérkőzés megtartása nélkül két pontot egyszerűen a vasutas csapat javára könyveltetett el és így a pályán tényleg meg nem tartott erőpróba helyett a zoldasztalnál — a szabályok imperatív rendelkezésének önkényű felrúgásával — győzelemhez juttatta az egyik felet. Tudvaló, hogy az MTK a TAC jubileumi mérkőzésre való tekintettel az ugyanazon napra ki-sorsolt bajnoki mérkőzésének korábban való lejátszását proponálta az MCFR-nek. A marosvásárhelyi vasutas csapat azonban időközben eles ellentétbe került az MTK-val, az elvben elfogadott új hatánapon barátságos mérkőzésre vidékre utazott, az MTK pedig ellenfél nélkül jelent meg a pályán. A bajnoki találkozó sorsolás szerinti terminusán viszont az MTK Temesvárt inszenzált botrányt, az MCFR pedig eredménytelenül várta a marosvásárhelyi pályán a lila-fehéreket. A kolozsvári intézőbizottság — bár az előmenyeket minden részletében igen jól ismerte — azzal az indokolással, hogy az MTK csapata nem jelent meg a sorsolási napon a mérkőzésre, a Marosmenti Al-osztálynak pedig nincs joga (?) az eredeti sorsolási listától eltérnie, a mérkőzés két pontját egyszerűen a vasutas csapatnak ítélte. Nem telen-zük fel, hogy az intézőbizottságot driblizési szándék vagy a bajnoki tabella sorrendjének Kolozsvár javára való megváltoztatásának lokalpatriotizmusu ólja vezette volna, ez a döntés azonban határozottan rossz és sport-szerűtlen. A bajnoki mérkőzések értékét teljesen devalválják az ilyen határozatok. Tessék mérkőzést elrendelni a csapatok között és a tényleges eredmény alapján vezetni a bajnoki pontos-kettős könyvelését!

Elutasított óvás

A bizottság elutasította az Univerzitata óvását, amelyet az MTK ellen 4:2 arányban elvesztett bajnoki mérkőzés ellen adott be azon a címen, hogy Grónai igazolatlanul szerepelt a marosvásárhelyi csapatban. Megállapítást nyert, hogy nevezett a mérkőzés napján már régen igazolt játékos volt az MTK-nak.

Kiseb ügyek letárgyalása után az ülés véget ért. Ha több kérdésben hibázott is az intézőbizottság, megnyugvással kell megállapítani, hogy megkísérelte a munka felvételét és a kolozsvári sportéletben ma ezt is eredménynek kell tekinteni.

A mai vasárnap sportprogramja

Kolozsvárt a viharos futballmérkőzések után üdítő oázisként fog hatni az Univerzitata országos atlétikai versenye, amelyen az aradi atléták legjobbjai vesznek részt. Steinfeld és Steiner (Hakoah), Wolf, Spolarich, Pálffy (ATE) és Grieshaber részvétele, valamint a nagyváradi Bihorul kitűnő középtávú futójának, Bruknernek indulása hívó küzdelmet fog eredményezni a KAC és a kolozsvári Univerzitata versenyzőivel. Morar Teofil másirányú elfoglaltsága miatt nem folytathatott keillo tréninget és így indulása a sulyszámokban valószínűleg elmarad, Pop Zorila, Ujlaki, dr. Corcan és Belu részvétele azonban kárpotolni fogja a kitűnő és hatalmas fizikai erejű súlyatléta távollmaradását. A verseny kimenetele teljesen nyílt. Az egyetemi sportklub versenyzőinek a bukaresti és a belgrádi küzdelmeken alkalmuk nyílt ugyan már idej formájukon javítani, a KAC azonban, amely Kolozsvár atlétikai életében szintén jelentős szerepet játszik, még csak a tréningeken próbálhatta ki versenyzőinek teljesítőképességét. Bodea főhadnagy indulása a kalapácvetésben valószínűleg újabb rekordot fog eredményezni. Az előfutamatok a délelőtti folyamán tartják meg és így délután a döntőversenyekben gyönyörködhet Kolozsvár sportközönsége.

Kolozsvár sportéletének még két jelentős eseménye lesz ma vasárnap. Délelőtti féltizenegy órakor az unitárius kollégium disztermében a KKASE tízéves fennállásának jubileuma alkalmából diszközgyűlést tart, a Mihali Tivadarné urasszony által megindított mozgalom pedig a romániai női testnevelés kérdését fogja jelentős lépéssel előbbrevinni a mai értekezleten.

Szamosujváron az Univerzitata csapata barátságos mérkőzést tart a Spartával.

Désen a Haggibbor csapata vendégszerepel az Unio pályavető mérkőzésén. Az Unio fényes ünnepeket keretében fogja a Haggibbor csapatát fogadni. A mérkőzés bírja Nagy Adám lesz.

Labdarugás

Nagyváradon a NAC és az Egyetértés csapatai fogják döntőküzdelmüket megvívni az Egyetértés fennállásának tízéves jubileuma alkalmából kiírt értékes ezüst serlegér.

Csernovicban az első városközi mérkőzést tartják. Csernovic és Bukarest válogatott csapatai állanak egymással szemben. A mérkőzés vezetésére Nagy Lajos kolozsvári szövetségi bírót kérték fel, akit azonban elfoglaltsága meggátolt a megítéző meghívás elfogadásában. Miután a többi felkért bírós is obligóban voltak már, a kolozsvári Comitetul Regional dr. Haas Erich bírót küldte ki a mérkőzés vezetésére.

Készülnek a Kolozsvár-Nagyvárad városközi revánsmérkőzésre. Julius 2-án Nagyváradon revánsszerű vá-

rosközi válogatott mérkőzést tartanak Kolozsvár és Nagyvárad reprezentatív futballcsapatai. A megfelelő játékosok kiválogatása végett Kolozsvárt június 22-én és 28-án trialmérkőzéseket rendeznek.

A KKASE nyilatkozata. A KKASE -KAC urnapi mérkőzéséről az „Ujság”-ban és „Ellenzék”-ben tenden-

ciózus és a valóságnak egyáltalában meg nem felelő tudósítások jelentek meg. A KKASE vezetősége méltóságán alulinak tartja a tudósításokkal vitakozni. Az igazság kiderítése céljából a szövetség fegyelmi bizottsága döntésétől várja maga számára a megfelelő elégtételt. Kolozsvár, 1922 június 17. A KKASE vezetősége.

KÖZGAZDASÁG

A bonok konvertálása nem javítja a leit

Nyilatkozik a jegybank kormányzója

Az Uj Kelet tudósítójától

Bukarest, június 17. A két és félmillió font sterling kölcsön, amelyet a pénzügyminiszter párisi és londoni tárgyalásainak eredményeképpen megszerzett, érthetően nagy feltűnést kellett a román gazdasági körökben. Már sietnek megszemélni következtetéseket levonni a két és félmillió font sterling által beváltandó kincstári bonok hatásáról az általános gazdasági helyzetre és főleg nemzetgazdasági körökben a román valuta gyors megjavulását várják. A Banca Nationala vezetősége hírlapi nyilatkozatokban siet felvilágosítani a lakosságot, hogy

az új kölcsön nem jelentheti a valuta azonnali emelkedését, bár kétségtelen, hogy nagyban hozzájárul a pénzügyi krízis megoldásához.

A Londonban megszerzett két és félmillió font kölcsön — mondotta Oromolu, a jegybank kormányzója — a lehető legkedvezőbb befolyásolja Románia pénzügyi helyzetét. A legszébb pénzügyi művelet ez, amelyet Románia részéről az utolsó években végrehajtottak. A legrendetlenebb külföldi tartozásainkat sikerült konvertálni és azok fizetését negyven évre kitolni. Kétségtelen, hogy a most rendezés alá kerülő kincstári bonok melyen ránehezettek valótlan külföldi alakulására, de a lei leromlását nem egyedül a kincstári bonok rendezetlensége okozta.

Mi javítja meg a valutát

Szükséges — folytatta érdekes nyilatkozatát a jegybank kormányzója — hogy a lei megjavulását legjobban akadályozó pénzügyi problémákat is sürgősen megoldjuk. Ilyen elsősorban

a romániai kereskedők külföldi tartozásainak ügye,

amely elé a legsúlyosabb akadályok tornyosulnak és amelynek rendezése a külföldi államokkal való megegyezés hiányában egyre késik. Nem lehet azonban kétséges, hogy a bonok konvertálása jelentős lépés a valuta megjavítása felé. A pénzügyi kormányzat súlyos gondoktól terhelmentesített és így minden energiát és összes eszközeit más irányban érvényesítheti.

Az új termék

aratásának küszöbén állunk és megfelelően végrehajtott gazdaságpolitikkával az új termék értékesítése minden bizonnyal a valuta lényeges megjavulását fogja eredményezni.

Az Angliában megszerzett kölcsön, közvetlen pénzügyi hatásától eltekintve, két nagyon értékes megállapítást jelent. Bizonyítéka ez az angol pénzügyi körök rendíthetetlen bizalmáról Románia hitelképessége iránt és arról is meggyőződhetünk, hogy

Anglia, amennyire csak teheti, mindentor kész Romániát anyagilag támogatni. Ettől eltekintve nem becsülhető fel kelően az új kölcsön ama előnye, hogy általa a kincstári bonokat legmagasabb valutában, font sterlingbea fizethetjük, ami a mai valutáris viszonyok között mintegy ötvenszázalékos nyereséget jelent Romániának.

A külföld megnyilatkozott bizalmát — fejezte be nyilatkozatát Oromolu — természetesen méltányolnunk kell és jövő pénzügyi politikánk legfőbb gondját kell képezze, hogy a szelvények beváltása a legnagyobb lojalitással történjen.

Ha kiderülne, hogy az új szelvényeket sem tudjuk pontosan beváltani, a külföld bizalma hitelképességünk iránt teljesen megrendülne.

A kölcsönrel kapcsolatban felmerült az az agyaly, hogy a kincstári bonok külföldi tartozói nem lesznek hajlandók bonjelsat az új egyezménynek megfelelően beváltani. Erre vonatkozólag a Banca Nationala teljesen megvannak győződve, hogy ama előnyöknél fogva, amelyeknél a bonok átváltása jár, ezeknek a bonbirtokosoknak a száma a minimálisra, a tranzakció keresztülvitele szempontjából lényegtelenre redukálódik. Ami a román jegybank szerepét illeti a nagyfentosságú tranzakció keresztülvitelében, úgy tudják, hogy az állam külön szerződést köt a Banca Nationalával, amely szerint a bonok beváltásának technikái munkáját a jegybank fogja végezni.

Belföld

(x) A kamarai választások eredménye. A kereskedők listáján a következők kapták a legtöbb szavazatot: Molnár Jakab ker. ig. 618, Rózsa Mór 598, Gutfried Adolf 584, Schwartz Jakab 577, Somogyi Miksa 574, Majer Mihály 559, Sipos Jenő 552, Széle Márton 551, a románok közül: Joel Casuta 619, dr. Gheorge Leon 614, dr. Joan Evian 603, Julian Florea 573, Jonel Aldica 573, Joan Ilea 570, dr. Laurian Gherman 569. A magyar kereskedők közül póttagok lettek: Polónyi János és Keresztés István, a románok közül: Alexandru Anca és Emil Blaga. Az iparosok listáján ezek győztek: Schwartz Márton 470, Demény Andor 224, Hevesi József 226, dr. Szántó Miklós 413, Réthi Károly 343, Loor József 225, dr. Lám István 191, Balogh János 211, Csizsár Viktor 253, Friedmann Mór 263, Schwarz Ignác 260, Schönhaus Herman 261; a román listán: Virgil Detela 434, Grigore Romanciu 472, Jug Negrutiu 492, Aurél Pebicos 506, Juon Gilescu 517, Theodor Oibán 522, Victor Munteanu 498, Aurel Dosei Lázár 495, Anton Moldován 525. A választások eredményével a liberálisok nincsenek megelégedve és a választást hir szerint meg akarják támadni.

(x) Ha Svájc eladja a román liztett a nyereség fele Romániát. Bukarestből jelentik: Romániának a svájci kormánnyal kötött lisztszállítási szerződésébe aláírás előtt újabb pontot ve-

zetek be, amely szerint abban az esetben, ha Svájc a lisztet továbbadná, a 32-33 centime vételár fölötti nyereség fele Romániát.

(x) Az angol pénzcsoport Bukarestben tárgyal a pénzügyminiszterrel. Bukarestből táviratozzák: Ma a fővárosba érkeztek a angol bankcsoport megbízottai: Lawrence Joner és Reynolds John Drake. Mindketten délelőtti megbeszélést folytattak Bratiannu Viatia pénzügyminiszterrel a kincstári bonok konszolidációjára vonatkozó szerződés ügyében. Megbízható helyről nyert értesülést szerint a kincstári bonok rendezését az állam a Banca Nationalara bizza, amellyel erre vonatkozólag szerződést is köt. A bank átveszi az állam adósságainkat külföldre fizetését és az ezzel járó operációkat végzi, ezzel szemben az állam mindazon idegen devizákat és valutákat, amelyek a kivitelből és más bevételekből az állam pénztárába befolyanak, a Banca Nationala feljára helyezi. A pénzügyminiszter tegnap fogadta Dolanecot is, az olasz bankok képviselőjét; továbbá White angol pénzügyi, akikkel az ország pénzügyi szanálására vonatkozólag tanácskozott. Az utóbbi tárgyalások hir szerint a nagykölcsönre vonatkoznak.

Külföld

(x) Terjeszkedik Ruszinszkóban a Szlovák Általános Hitelbank. Ugyarról jelentik: Néhány hénap előtt vette át a Szlovák Általános Hitelbank az Uj Ugvári Takarékpénztárt és már egész Ruszinszkóban hatalmas szervezet áll rendelkezésére, amelynek segítségével Ruszinszkó iparát és kereskedelmét irányíthatja. Legutóbb Munkácson sikerült a legrégibb két intézetet, a Beregmunkácsi Takarékpénztárt és a Kereskedelmi Bankot közös intézetté fuzionálni, melynek négyemillió alaptőkéjéből a Szlovák Általános Hitelbank egymilliót jegyzett. Ugyancsak a Szlovák Általános Hitelbank vonta érekkörébe a Nagyszőlősi Hitelbankot, a Csapvidéki Takarékpénztárt, továbbá a Szoradnye és Vidéke Takarékpénztárt. A beregszászi piacon most folynak a tárgyalások egy nagyobb bankkal, amelynek segítségével a Szlovák Általános Hitelbank az ottani piacra is befolyást nyer.

(x) A budapesti Royal-szálloda az elmúlt évben többet keresett alaptőkéjénél. Budapestről írják: Hosszu idők után most nagy tranzakcióval lép ki a nyilvánosság elé a Royal Nagyszálló R-t. A vállalat a tartalékokból főlemeli a részvények névértékét 100 koronáról 200 koronára, vagyis 12 millió koronáról 24 millió koronára emeli fel az alaptőkét, úgy hogy a részvényesek 12 millió korona ajándékot kapnak. Ezután az alaptőkét 24 millió koronáról 96 millió koronára emelik fel. A vállalat 12 millió korona alaptőke mellett 13 millió korona tiszta nyereséget mutat ki, úgy hogy az elmúlt évben a szálloda jóval többet keresett az alaptőkéjénél. A Royal-szálló részvényeiben hosszu idők előtt volt kötés 6-7000 korona között és kétségtelen, a részvények árfolyama aligha fog továbbemelni, mert a nagyarányú tőkeemeléssel újabb 36 000 darab részvény kerül a piacra.

(x) Az Angol Bank leszállította a kamatlábát. Londonból táviratozzák, hogy az Angol Bank négy százalékról három százalékra szállította le a kamatlábát.

Feuerstein J.
textil, kötött és rövidáruháza
Cluj, Str. Reg. Maria 12.

Folyó év július havában az Egyesült-Államokba utazom. Elvállalok bármilyen ügyek intézését oda és vissza ottani bármely nagyobb városban. Megkeresések Szentegyház-utca 10. sz. alá küldendők. Személyes felkeresőket naponta délután 6 órától kezdve fogadok. Feuerstein Béni. 4031-1

Ha gyorsan kiszolgálat, pontosan kimért és jó tűzifát akar, forduljon a **Frenkel-fatelephoz** (volt Jancovits és Tso) Strada Aprinjoare (Bucuresti) 13. Telefon 2-90, 4-01, 2-54.

SZÍNHÁZ -

MAGYAR

Heti

Vasárnap d. n.: Ka helyárrakkal.)

Vasárnap este: Asszony. (Operett Rendes helyár 159. sz. C.)

Hétfő: A hamburgi rett-ujdonság, 4 árrakkal. Utolsó n.

Kedd: Nincs elvám zat-repriz. Rend.

Szerda: A hamburgi (Operett-ujdonság helyárrakkal.)

Csütörtök: Elvesztett donság, 3-adasz Gózon Gyula eg val. A földszint kál, az erkélyen

Péntek: Éva. (Operett-ujdonság helyárrakkal.)

Szombat: Ernán (Operett-ujdonság helyárrakkal.)

Vasárnap d. n.: Tó és Gózon Gyula Szentgyörgyi Mérsékelt helyár

Vasárnap este: Uj és Gózon Gyula játékaival. A helyárrakkal. A hétfő déli 12 ó

A műsorra tűzött el megváltatók a sz

A „hamburgi Operett-ujdonság színházban. A rakodással néztek sikerü pesti operett gyanujokban nem unalmas, viszont o

mas, régen ismert motívumokkal kedvrettt tendenciávan spekelve és részek számára írójava tehetségüket számú nyári közön

kozott és türelmetlenségét. Kolhai Ildi énektudása nem tu

menteni. A férfi Réthely, Berki Jó a kisebb női szerep

Kató, Kabdebó Du és Áldor Juliska litést.

MOZGÓK

Egyetem

Vasárnap: Sarah

Uránia

Vasárnap: Kivár

Felelős szerkesztő:

Kiadó: FRATERNIT

Szerkesztőségi te

TUN

A LEGT

A LEGGA

átut

Bel- és külföldi

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Vasárnap d. n.: Kaméliás hölgy. (Olosz helyárrakkal.)

Vasárnap este: A hamburgi menyasszony. (Operett-ujdonság, 3-adszor. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 159. sz. C.)

Hétfő: A hamburgi menyasszony. (Operett-ujdonság, 4-edszer. Rendes helyárrakkal. Utolsó napibérlet, 160. sz. D.)

Kedd: Nincs elvámolni valója? (Bóhózat-repriz. Rendes helyárrakkal.)

Szerda: A hamburgi menyasszony. (Operett-ujdonság, 5-ödször. Rendes helyárrakkal.)

Csütörtök: Elvesztett paradicsom. (Ujdonság, 3-adszor. Berky Lili és Gózon Gyula együttes vendégjátékával. A földszinten premier-helyárrakkal, az erkélyen rendes helyárrakkal.)

Péntek: Éva. (Operett-repriz. Berky Lili vendégjátékával. A földszinten premier-helyárrakkal, az erkélyen rendes helyárrakkal.)

Szombat: Ernáni (Opera-repriz. Új bemutatással és új szereposztással. Opera-helyárrakkal. Opera-bérlet 29. szám. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)

Vasárnap d. n.: Tót leány. (Berky Lili és Gózon Gyula vendégjátékával. Szentgyörgyi István főllépésével. Mérsékelt helyárrakkal.)

Vasárnap este: Új kabaré. (Berky Lili és Gózon Gyula együttes vendégjátékával. A földszinten premier-helyárrakkal, az erkélyen rendes helyárrakkal. A premier-bérlet helyeit hétfő déli 12 óráig tartja fenn a pénztár.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

A „hamburgi menyasszony“ Operettbemutató a kolozsvári magyar színházban. Akik eleve is gyar nakodással néztek az állítólag nagy-sikerű pesti operett bemutatója elé, gyanujokban nem csalódtak. A zene unalmas, viszont ott, ahol nem unalmas, régen ismeri melódiákkal és motívumokkal kedveskedett. A librettó tendenciózus bonfifubánsttal van spekelve és direkt a lecsatolt részek számára íródott. A színészek java tehetségüket adták, de a gyér számú nyári közönség így is unatkozott és türelmetlenül várta a darab végét. Kolbai Ildikó szép hangja és énektudása nem tudta a darabot megmenteni. A férfiszereplők között Réthely, Berki Jóska, Isós Miklós, a kisebb női szerepek között Kovács Kati, Kabdebó Duci, Miklósi Margit és Aldor Juliska érdemelnek említést.

MOZGÓK MŰSORA:

Egyetem mozgó: Vasárnap: Sarah grófnő.

Uránia mozgó: Vasárnap: Kivándorlók.

Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ

Kiadó: FRATERNITAS nyomdáváll.

Szerkesztőségi telefonszám 977.

Valutaplae junius 17-én

TÖZSDÉK	Lei	oseh kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	lengy. márka	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza		302	5050 4875	1347 1350		762 775	115 095	1750 16	672 670	202	102	380				97
Bécs valuta deviza												153				
Prága valuta deviza																
Berlin .. valuta deviza																
Zürich .. valuta deviza		1005	165			2620	350	5250				1250	52650			
Paris valuta deviza																
Budapesti valuta deviza		1940	320	8875	209	50	580					990				

Kereskedők és viszontelárusítók figyelmébe!

2 vagon olasz céna érkezett, garantált 400 yardos la. márkák. Szállitunk legolcsóbb napi árban postal szétküldéssel.

Gutfried és Herskovits
Oradea-Mare, Piata Unirii 12. - Telefon 211.

Kepes Elek orvosi kötszerész

Oradea-Mare, Sas-passage
Ajánlja saját készítményű sérvkötőit, haskötőit stb. Női és férfi övszerek nagyraktára

GRÜNWALD-ÜVEGCSISZOLDA

ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16

Tükörüveg megérkezett!

Ujrafoncsorozás ! ! ! !

Fintükrök raktára ! ! !

Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co

kötött, szövött, rövid és norinbergi áruk nagykereskedése
Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

MODERN ÜVEGCSISZOLDA

ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna (Kapucinus-u.) 20. 0000000000000000 1381

készíti a legszebb tükröket és butorüvegeket minden méretben és mennyiségben

Ujrafoncsorozás! Kérjen árajánlatot!

PROGRESS

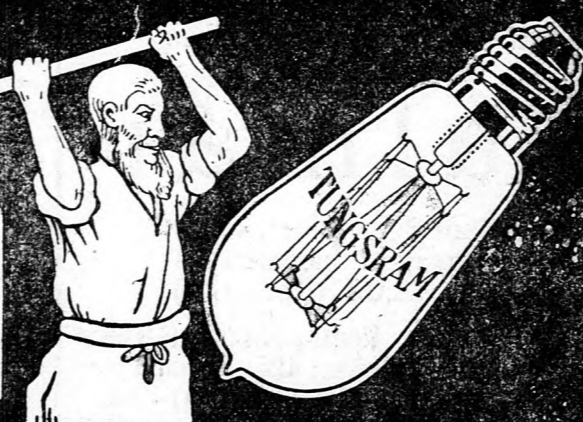
Rövidáru nagykereskedés

Oradea-Mare Nagypiac-tér 5. Telefon 455.

Kereskedők legolcsóbb bevásárlási forrása

TUNGSRAM

A LEGTARTÓSABB ÉGŐ
A LEGGAZDASÁGOSABB TÖKELETES VILÁGÍTÁS!

átutalásokat Ipar és Kereskedelmi Bank Rt. Cluj, Deák Ferenc-u. 29. Telefon 10-55

Eiőírások hitelesített űrmértékek

nagybani gyártása 1296
GRÜNWALD JAKAB
villanyerőre berendezett gyárában legjutányosabban szerezhetők be. Ugyanott konyhai felszerelési cikkek kaphatók. Cluj, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 13. sz.

Cégtáblákat

legolcsóbban készít 1316
JAKAB
Starda Regala 12a. (volt Majális-u.)

Tavaszi ujdonságok!

Női, gyermek harisnya, keztű és rövidáru nagy választékban érkezett

Fischbein & Spitz

rövid és kötött áru üzletébe CLUJ (Kolozsvár), Piata Unirii (Mátyás király-tér) 29. szám. Bánffy-palota. 1382

Forgalmi Bank Rt. Cluj

keres azonnali belépésre bank-praxissal rendelkező egy perfect magyar-német önálló levelezőt és egy mérlegképes könyvelőt

Ajánlatokat kérünk Forgalmi Bank Igazgatóságához, Cluj beküldeni.

n J. vidáruháza Maria 12.

oda és zemélyes 4031-1

Aprisjare 90, 4-01, 2-84.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyszerű közlés díja szavanként 1 le. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 le. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 le. Jelleg hirtetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 le 60 ban bélyegköltésig fizetendő.

Schwarz Homo azonnal jelentkezék a kiadóhivatalban.

Külvárosi 2 házas telek, 2 üzlethelységgel fűszer és külön italmérsi engedéllyel elkölthetés véget azonnal eladó. Cím a kiadóban. 4040-1

Kolozsvári favállalat keres egy irodai gyakorlati bíró perfect román levelezőt. Ajánlatok »Favállalat« jellegre a kiadóhivatalba. 4037-1

Nagy szobát műhely részére keresek sürgősen. Cím a kiadóban. 4038-1

Kiadó műhelynek vagy kisebb gyárüzemnek alkalmas helyiség. Cím a kiadóban. 4041-1

Berendezett tűzfű és építési anyag telephely önállóan működő, bizonyos tőkével rendelkező társ kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 4042-1

Azonnali belépésre keresek ügyes kiszolgáló segédet a rötös és rövidtáru szakmában. Kírákat rendező előnyben. Fényképes ajánlatot kér Spitz Béla, Szatmár. 4029-1

Ruha- és fehéreműhímzést jutányos áron vállalom. Uránia-palota II. em. 14. ajtó.

Orth. köser prima szalámit legolcsóbban Roth Adolfnál v. Ferenc József-ut 62. szám, Marianum mellett szerezhetők be. Postai megbízások gyorsan elintéztetnek. 4035-1

Öreg katona bakancs 6000-7000 pár átadó Rosenbaum József, Lugoj Str. János-sor 1. 4032-1

Prima félfedelű kocsi eladó Schwartznál, Rege Ferdinand 112. Megtekinthető Kizbalt-utca 6., fényezőnél.

Bocskor, mosótalp, felsőbőr és szijgyártóblan állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. Jelenlegi talp és bocskor ára 65-70 le. **Vagontélelnél 5 százalék kedvezmény.**

SÁMSON-BÖRGYÁR
Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3-86, lakás 3-87. szám.

Wieni Irodánk
és Bruck—Hegyeshalom—Budapest—Szolnok—Biharkeresztes—Békéscsaba és Kötégyanba felállított saját exposituráink utján

kötéber kikötése mellett 5-10-15 napi

határidőn belül Ó- és Uj-Románia bármely részébe vagy vissza darabáru és vagonrakomány szállításokat vállalom

Deutsch Testvérek. Központ Cluj, P. Unirei 26. Fiokok Wien I. Rotenturm Str. 12. Oradea-Mare, Rimanóci-u. 12. Orsova, Dunapart. 1276

Pályázat.
A siriai (Világos) Izs. hitközség egy kántor-metszői állásra pályázatot hirdet. Javaldalmazása ötszáz le havi fizetés, szabad lakás kerttel, teljes schita és a szokásos mellékjövödelmek. Pályázni óhajtok felhívtnak, hogy képesítés, eddigi működés, kor és családi állapotokat feltüntető bizonyítvány másolatokkal felszerelt kérvényeket alulírt előnökséghez vagy Sonnenschein Eilias kerületi rabbi Pankota címre beküldeni sziveskedjenek. Utazási költség a meghívottnak megtérítetik.

Siria (Világos), 1922. június 12. (Aradmegye.) Izs. hitk. Elnöksége

Kórházi betegek rituális ételmezési bizottság.

Pályázat.
A kórházi ételmező bizottság keres azonnali belépésre egy ételhordót ki 3 vagy 4 segédszeméllyel rendelkezik, hogy a kórházi betegek részére az ételmezt a városból felvihesse.

Jelentkezni lehet f. hó 18-án vasárnap délig a Chevra Kadisa Szentlélek-utcai irodájában d. e. 8-12, d. u. 3-7-ig.

Cluj, 1922. június hó.

Felhívás.
Felkérjük mindazon tagokat kik a kórház ételmező bizottsághoz bármilyen természetbeni dolgokkal hozzájárulnak, azt minden alkalommal az éthordónál levő könyvecskébe bejegyezni sziveskedjék.

Cluj, 1922. június hó.

A Vezetőség.

Utazó bőrönd és tásk
legjobb minőségben kapható

Farmati bőröndösnél
Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

Ceres
legfinomabb növényvaj

Georg Schicht
AUSSIG részvénytársaság CLUJ
bizományi raktárból
00000000000000000000
00000000000000000000

Telefon 459. szám.

Ceres
Nagyban megrendelhető:

Boshovitz Erjós
kereskedelmi ügynőskégénél
CLUJ, Calea Regele Ferdinand (Cseselényi Miklós-utca) 21.

Telefon 459. szám.

„Kálnai“ Malomkögyár
Targu-Mures—Marosvásárhely

Gyárt legnagyobb teljesítményű, ugy buza, mint tengeri őrlésre alkalmas, francia rendszerű, rakott malomkövet. **Minőségért garantálók!** 1367

Telefon 81. Telefon 81.

Temesvári „BEGA“ Gőzmalom Részvénytársaság
(ezelőtt „Hungária“ Gőzmalom Rt.)

napi 12 vagon őrlőképességű, modern malom Legmodernebb berendezésű **tésztagyára**

előállít mindennemű makkaronit, levestészta, tarhonyát kiváló minőségben. 3951-1

LÁDAGYÁR

Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbban naplárón.

Sajovics és Lebovits
fakereskedés és ládagyár
Strada Cernanti (Kajántói-u.) 1. szám.

Ágyag és Vegyipar Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt, műtrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb.

Vesz: csontot, száraz és vizes húslejt, nyers és oivaszott fagyut.

Rottmann Károly és Tsai
részvénytársaság 1220

Timisiora IV. Strada Iancu Vacarescu (Bem-utca) 14. sz.

Szesz-szabadraktár, szeszenaturáló telep. Szilvórium és törkölyfőzde, rum-, likör- és konyakgyár. Bornagykereskedés.

Nagybani raktárom
Str. Regina Maria v. Deák Ferenc-u. 13. szám alatt van

Eisenstädter F.
volt Lskatos-áruház

Sehol olyan választékkal nem kap gyermekkocsit, utazóbőröndöt, gumilabdát és footballabdát

Ha szép és elegáns ruhát akar, látogassa meg

Herkovits Jenő
féri szabót str. Baba Novac (Bethlen-u.) 10., ahol bel- és külföldi szövetek állandóan raktáron vannak. 000

Pontos kiszolgálás. 1337
Szolid és olcsó árak!

Hirdessen az UJ KELET-ben!

Befőttes U hitelesített palac-
Uborbás V kok és poharak,
Tábla E függő és fali

lámpák
raktárról azonnal megrendelhető

Ausländer Testvérek
Cluj—Kolozsvár, Plata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39 Telei. 9-54.
En-gros! En-detail!

Kássa Albert
Gép- és elektro-
technikai 1288
műszaki vállalata
Cluj, C. Victoriei 99.

Gleichenberg Fürdőtelepen

levő Scherbaun-villában áthelyezett orth. köser vendéglőmet május 25-én megnyitottam. Pontos kiszolgálás mellett szép szobák is kaphatók. 4021-1

Eisen Salamon

KÖZPONTI HÖLGYFODRÁSZ ÉS MANIKÜRSZALON Cal. Reg. Ferd. 13. (udvarban)

Hajfestés, hajmunka, fejmosás, ondolálás, fésülés legmodernebb, legjobb kivitelben. Haját veszek!

PÉTERFI JULISKA 1305

Nagyobb mennyiségben érkezett:

Anilin (Meister Lucius-féle), vegyi termékek és földfestékek. **Ultramarin** vegytisztta, külföldi **lakkok** és zománcok, kékkő, ehv, ecetsav, valódi terpetin, **Scheilack** T. N. Oranje legelőnyösebben beszerezhető

Kalmár

áruforgalmi rt. fűszer, festék és gyarmatáru nagykereskedésében, **CLUJ** (Kolozsvár).

Főüzlet: Strada Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 42. Telefon: 425. Fióküzlet: Stradd Rugului (Csertörő-utca) 56. Telefon: 5-44. 1354

Uradmái tej Tejszin
Lefőzött tej 75 bani Teavaj
Str. Sulutiu (Viz-u.) 8. 4043-1

Jó forgalmu vidéki városban jól menő üzletet átvennék.

Kimerítő ajánlatokat „Forgalmas“ jellegre a kiadóhivatalba kérek

Írógépek és kellekek állandóan nagy választékan.
Javításokat legolcsóbban vállalom.

Finkler Antal
Cluj, P. Minai Viteazul (v. Széchenyi tér) 40. 1370

Olcsó, gyors és pontos!

Gerő és Friedmann

nemzetközi szállítási vállalat
Központ: Wien, I., Zedlitzgasse 5 és I., Wollzeile 32.
Telefon 4312.

Raktár: **Wien, III., Dietrichgasse 57.**

Fióktelepek: Budapest, IV., Esküt 5, Braislava, Kosice, Slov. Nové-Mesté, Valea lui Mahai, Királyháza, Halmi, Satumare, Oradea-Mare, Curtici, Érmihályfalva, Nyirábrány, Biharkeresztes, Sátorajuhely, Cop, Lavocne, Biharpüspöki.

Képviseletek Európa minden kereskedő városában.

Cukorka és esokoládé raktár

Lusztig és Nussbacher
Cal. Regele Ferdinand 31.
Szállítunk postán, utárvét mellett.

Ne vásároljon
rövid-, bazár-, galanteri- és játékarút, amíg fel nem keresi

Feiner Testvérek
elismert, olcsó lemekat
Cluj, Unió-u. 11. bent az udvarban.

MARX-LAKKOK
lerakata

Superfein, fein

KUTSCHEN-Lack

Schleif-Gestell-Lasur-Japan-

legfinomabb minőségben!

Rados & Co.
festéknagykereskedés, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 21. Telefon 692.

FAVORIT csokoládégyár gyártmányai a legjobbak és legolcsóbbak.
Cluj, C. Victoriei 99. Telefon 2-71. 1371

Szerkesztősé
nivalat és
Cluj-Kolozsvár,
L. Pop. — Bra
Az Uj Kelet
szerkesztőség
kiadóhivatal
Nyomda
Eber osztály
N. Sz.

V. éviolg

Köz

Két érdek
lágpolitikána
és Franciaors
visszavonulá
uj orientációt
mára és Fra
visszavonulás
tól. Lenin
kapott, ez i
rektórium he
a régi szellem
meszire el
gondolattól.
hatalmas egy
nulása a hely
fels vezetői.
jobbbrakanyar
történik a f
amelyről egy
tódzó távirat
a Párisból ke
csak azt mon
tika az orosz é
uj felfogás e
incaré Lond
rencia kezd
nyitja. Franc
ben egyre k
érezte, hogy
elszigetelődik
diplomáciai
azt mondják
cia külpolitik

Érthető m
orientációja
ország orientá
ország és F
Németország,
lálkoniai
politikának.
már meg is
különszerző
oroszokkal h
pedig látszó
totta a német
Látszólag, m
ban, csak Po
az eltávolod
nyul kezdene
ugy felfogno
mint amely
kényszerével
met-orosz bl
Ha ezt nem
magukat Eur
madával és
akkor is ve
mulva, ha t
is az augo
mintahogy
Rapalló és G
csot egy mo

Ha a dol
igen termés
még nem ak
a kontinens
orosz és a fr
hónapra a leg
róla radikáli
De Génu
érelődött. G
egész sereg
len kivéden
elsimítani, a
ben harcass
holott még G
tötte az ob
háboru lesz
ged. Ma me
lenség anny
már nem for
dik. Ha Néme
ják Párisban
kerül. De ha
kényszeritik,
Londonban,
csödbe. Poin
lenlogik áts